

PERIODICALS

„Metų žmogumi“ išrinkta
Jūratė Kazickaitė Altman – 4 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

- Tema: Rinkimai JAV – 2
- Siekdami laimės neskubėjime praturtėti – 3
- Pagarba, padėka ir meilė Palm Beach, FL – 4–5
- L.S.T. Korp! Neo-Lithuania 90-toji sukaktis – 5, 13
- „Skautybės kelias“ – 6, 15
- „Draugo“ lietuviukai – 7
- Čiurlionio galerijoje – išskridusio paukščiu „Vienatvės paros“ – 8
- Ar Kolumbas tikrai buvo lietuvis? – 12
- Trokštu pabuvoti ten... (4) – 13
- Lietuviškais Latvijos keliais (II) – 14–15

Valiutų santykis
1 USD — 2.68 LT
1 EUR — 3.45 LT

B. Obama perrinktas dar vienai kadencijai

Čikaga (BNS) – JAV prezidentas demokratas Barack Obama, užsitikrinęs daugiau kaip 270 rinkėjų kolegijos narių balsus, reikalingus bendrai pergalei, nugalėjo savo varžovą Respublikonų partijos atstovą Mitt Romney. Perrinktas JAV prezidentas pareiškė, kad svarbiausi jo antrosios kadencijos uždaviniai bus mažinti biudžeto deficitą, spręsti mokesčių klausimą, įgyvendinti imigracijos pertvarką ir mažinti priklausomybę nuo užsienio naftos. Pasak B. Obama, dar vienas svarbus uždavinys – plėtoti demokratiją, toliau stiprinti JAV padėtį pasaulyje ir išsaugoti Amerikos karinę galią. Jis paragino šalies piliečius po rinkimų pamiršti partinius nesutarimus ir susivienyti kovai su sunkumais.

JAV prezidento rinkimus laimėjus B. Obama, Lietuvos ir JAV santykiai nesikeis ir išliks tvirti. B. Obama ir jo varžovą Mitt Romney visų pirma skiria požiūris į ekonomiką ir kai kuriuos socialinius klausimus, bet abu kandidatai daugeliu užsienio politikos klausimų sutarė ir pasisakė už politikos tęstinumą, sako JAV laikinoji patikėtinė Lietuvoje Anne Hall.

JAV prezidentas B. Obama išvardijo svarbiausius savo antros kadencijos uždavinius.
EPA nuotr.

Minske įvykdytas išpuolis prieš Lietuvos ambasadą

Vilnius (Delfi.lt) – Lapkričio 6 d. vakare į Lietuvos Respublikos ambasados Minske teritoriją buvo įmesti keli padegamieji užtaisai – Molotov kokteiliai. Dėl laimingo atsitiktinumo nukentėjusiųjų nėra. Lietuvos ambasadorius Minske Linas Linkevičius teigė, jog ambasada grasinimų nebuvo sulaukusi, todėl išpuolio nesitikėjo. Lapkričio 7 d. Minske organizuojama šventė – minimos spalio revoliucijos metinės, paskelbta ne-

darbo diena. „Nemanau, kad tai susiję“, – sakė L. Linkevičius.

Dėl šio įvykio Lietuvos ambasada Baltarusijoje įteikė Baltarusijos užsienio reikalų ministerijai notą. Į Užsienio reikalų ministeriją bus iškviestas Baltarusijos diplomatinės atstovybės vadovas, iš kurio bus pareikalauta, kad Baltarusija, kaip primanti šalis, užtikrintų Vienos konvencijos nuostatų dėl diplomatinės atstovybių saugumo įgyvendinimą, o

atsakingos Baltarusijos institucijos nedelsiant imtųsi atitinkamų veiksmų išaiškinti išpuolio kaltininkus ir patraukti juos atsakomybėn. URM pasirengusi bendradarbiauti su Baltarusijos teisėsauga, kad, pasitelkus Lietuvos teisėsaugos specialistus, nusikaltimas būtų skubiai išaiškintas. Apie išpuolį pranešta atsakingoms Lietuvos institucijoms, kurios imsis atitinkamų veiksmų stiprinti diplomatinės atstovybės saugumą.

Vydūno jaunimo fondas paminėjo šešiasdešimtmetį

Iš k.: G. Plačas, V. Brazaitytė, M. Gudynas, J. Variakojienė, A. Draugelis, L. von Braun ir V. Kirvelaitis.

Jono Kuprio nuotr.

Čikaga („Draugo“ info) – Šių metų lapkričio 1 dieną Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL, vyko Vydūno jaunimo fondo 60-mečio minėjimas. Jo metu pagerbtas fondo tarybos pirmininkas

Leonas Maskaliūnas, apdovanoti fondo aukotojai ir bendradarbiai, pristatyta fil. Ritonės Rudaitienės knyga „Iš kelionės užrašų“ („Piko valanda“, 2011).

Redakcijos žodis

Lapkričio 6 d. amerikiečiai, eidami prie balsadėžių, rinko ne tik naująjį šalies prezidentą ar Kongreso narius. 38 valstijų gyventojai taip pat balsavo dar dėl 174 kitų klausimų. Kai kurie iš jų tikrai gali būti vadinami esminiais visai Amerikos visuomenei, nepaisant to, kad sprendimas galios tik tose valstijose, kuriose vyko balsavimas. Mirties bausmės panaikinimas, išskirtinis genetiškai modifikuotų produktų ženklėjimas, homoseksualių asmenų santuokos, marichuanos legalizavimas, abortai, florido naudojimas vandenyje, atsinaujinantys energijos šaltiniai, eutanazijos klausimas, tilto į Kanadą statyba, lošimo namų plėtra – šis sąrašas atspindi šiandieninės Amerikos visuomenės vertybinių nuostatų kaitą. Nors balsavimo rezultatų ilgai laukti nereikės, pirmosios žinios rodo, kad šiandien vis dėlto viršū ima vartotojiškos visuomenės poreikiai, o ne stiprios moralinės nuostatos, kuriomis turėtų būti grindžiama, vis dar daugelio nuomone, galingiausios pasaulio valstybės gyvavimas.

Red. Loreta Timukienė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00 JAV

metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00
Kanadoje (USD)

metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu

metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00
Į Lietuvą reguliariu paštu
metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA: JAV

metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00
Kanadoje (USD)

metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu

metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu
metams \$70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė
dalia.cidzikaitė@gmail.com
Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė – Renata Šerelytė
rainbow.vilnius@gmail.com

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

TEMA: RINKIMAI JAV

Ko išmokome?

ANTANAS MANSTAVIČIUS

ELTA-EPA nuotr.

Pasibaigus JAV prezidento rinkimų kovoms, mūsų lauke liko vienintelis nugalėtojas – antrai kadencijai perrinktas Barack Obama. Laimėjo jis ne todėl, kad būtų nusipelnęs pergalės – tiesiog varžovai nesugebėjo pasiūlyti nieko geresnio.

Dar tuo metu, kai respublikonų vadovai varžėsi tarpusavyje, kuris iš jų mes iššūkį Obama, buvo matyti rimta JAV dešiniųjų problema – ryškių asmenybių trūkumas. Neatrodė, kad kuris nors iš jų būtų pajėgus sukelti tokį šurmulį, su kuriuo 2008 metais į Baltuosius rūmus įžengė dabartinis prezidentas, iš inercijos įstengęs nuskinti dar ir 2009 metų Nobelio taikos premiją – už darbus, kurių nepadarė. Apie tai, kad kuris nors šių dienų respublikonas prilygtų viso pasaulio konservatorių iki šiol garbinamam Ronald Reagan, vadovavusiam JAV nuo 1981 iki 1989 metų, ir kalbos negalėjo būti.

Neturėdami kitos išeities, respublikonų vadovai varžėsi, kuris labiau pamalonins radikaliausiai nusiteikusius partijos rėmėjus – nes būtent jų aktyvumas dažniausiai lemia, kam atiteks garbė kovoti dėl šalies vadovo posto. Jie taip pat dalyvavo neformaliose varžybose, kas padarys didesnių ir kvailesnių klaidų – ir čia aiškia persvara laimėjo Texas gubernatorius Rick Perry, tiesioginiame eteryje pamiršęs vienos iš trijų federalinių agentūrų, kurias jis siūlė uždaryti, pavadinimą.

Abejotinas kandidatas

Galiausiai respublikonai prezidento rinkimuose iškėlė Mitt Romney, buvusio Massachussetts gubernatoriaus, kandidatūrą. Tačiau politikas, garsėjantis pomėgiu mikliai keisti savo nuomonę pagal tai, iš kurios pusės pučia vėjas, negali tikėtis didelio bent kiek labiau politiškai išprususių rinkėjų palankumo.

Veltui JAV dienraščiai klausė, kuris Romney pasirodytų kitą dieną po pergalingų rinkimų – į šį klausimą niekas negalėjo tvirtai atsakiti. Tai buvo bene vienintelė rinkimų intriga, kurios neužteko, kad Romney įveiktų į kampą ekonominės krizės išpraustą Obama.

Šių metų rinkimai pasiuntė svarbų ženklą JAV respublikonams – pastaruoju metu išryškėjęs jų posūkis į (JAV politikos) dešinę, link mažesnių valstybės išlaidų ir didesnio kišimosi į šalies gyventojų privatumą, tolina juos nuo neapsisprendusių – pakaitomis tai už demokratų, tai už respublikonus balsuojančių – rinkėjų. Todėl ir Romney, iš pradžių respublikonų partijos viduje kaltintas dėl pernelyg didelio liberalumo, galiausiai didelės rinkėjų dalies akyse tapo pernelyg dideliu konservatoriumi, ir nebesupėjo laiku atsikratyti šio įvaizdžio.

Vargu ar padėjo ir tai, kad Romney bandė save pateikti kaip sėmingą verslininką, tačiau tapo pa-

kartotinių demokratų kaltinimų dėl neva ilgą laiką nemokėtų mokesčių taikiniu. Galiausiai, šiuometinis respublikonų kandidatas, kaip ir John McCain, pralaimėjęs Obama 2008-aisiais, negalėjo pasiremti pirmtako prezidento poste pavyzdžiu. Obama kritinėmis rinkimų kampanijos akimirkomis galėjo kliautis populiaraus demokratų prezidento 1993–2001 metais Bill Clinton parama – o Romney teko šalintis bet kokių užuominų apie 2001–2009 metais šaliai vadovavusio respublikono George W. Bush indėlį rinkimų kampanijoje. Bush postą paliko, tapęs vienu nepopuliariausių JAV prezidentų, ir jo palikimas iki šiol trukdo partijai siekti naujų aukštumų.

Savalaikiai sėkmės šypsniai

Tai, kad dėl Obama pergalės, nepaisant visų Romney trūkumų ir kliūčių, kurias šiam teko įveikti, iki paskutinės akimirkos buvo abejojama, pirmiausiai liudija apie tai, kad jis nėra toks stiprus JAV prezidentas, kokio didžioji pasaulio dalis tikėjosi 2008-aisiais.

Žinoma, iš pradžių Obama nepasisekė – jam teko vadovauti šaliai tuo metu, kai ją visa triuškinama jėga užgriuvo pasaulinė ekonomikos krizė. Šia prasme jis primena Lietuvos premjerą Andrių Kubilių – tačiau su laiminga baigtimi rinkimuose. Galima netgi sutikti, kad JAV prezidentas, priverstas gaišti brangų laiką bjaurių respublikonų ir demokratų pjautynių Kongrese paribiuose, neblogai tvarkėsi su pražūtingomis krizės pasekmėmis ir išvengė visiškos katastrofos.

Tačiau Obama taip pat nusišypsojo sėkmė – kaip tik tuo metu, kai to

labiausiai reikėjo. Prieš pat rinkimus paspartėjo ekonomikos augimas ir šiek tiek sumažėjo nedarbas. Po to JAV Rytų pakrantę užgriuvo audra „Sandy“, kuri ne tik padarė nepakeliamų nuostolių, bet ir leido Obama užimti didžiąją sceną tuo metu, kai jo varžovas Romney neturėjo tokių galimybių. Tai galėjo būti lemiami įvykiai, paskatinę rinkėjus pamiršti neįtikinamus Obama pasirodymus debatuose ir patikėti jam progą tęsti pradėtus darbus.

Užsienio politika: viltys ir tikrovė

Įkvepiančių idėjų stokoje JAV rinkimai priminė ir dar vieną vertingą pamoką – tai, kad šioje šalyje užsienio politikos klausimai, nors ir aptariamieji profesionaliau, negu tokiuose pat Lietuvos renginiuose, beveik visada lieka vidaus politikos šešėlyje. Dėl to nereikėtų stebėtis – tą patį galima stebėti daugelyje, jeigu ne visose, demokratinėse pasaulio šalyse. Rinkėjai yra linkę siekti asmeninės gerovės ir nekreipti dėmesio į platesnį kontekstą. Todėl valstybių užsienio politika taip dažnai lieka nedidelės specialistų grupės rankose ir išlieka sąlyginai stabili, keičiantis politinei valdžiai. Dėl to ir Lietuvoje pasigirstančios kalbos, kad respublikonas JAV prezidento poste šiuo metu mums neva būtų daug parankesnis už demokratą, kažin ar turi daug pagrindo.

Galima, o gal ir būtina, Obama kaltinti dėl tam tikro naivumo, ieškant sutarimo su sovietinio auklėjimo saugumiečiu Vladimir Putin, tačiau reikia pripažinti ir tai, kad pasaulis XXI amžiaus pradžioje sparčiai keičiasi, ir jokia JAV prezidento administracija nebegali skirti Europai (ar Baltijos jūros regionui) tiek dėmesio, kiek Šaltojo karo metais ar netgi pačioje praėjusio amžiaus pabaigoje. Tai, kad Washington priverstas vis idėmiau žvelgti į Vidurio Rytus ir Rytų Aziją, nepasikeis vien dėl to, kad Romney, laikydamasis Šaltojo karo laikų tradicijų, kartą kitą pavadino Rusiją svarbiausia JAV varžove. Retorika yra viena, o nacionaliniai galingiausios pasaulio valstybės interesai – visai kas kita.

Laimėjęs antruosius rinkimus, Obama dabar turi galimybę ištaisyti vieną didžiausių savo užsienio politikos klaidų – santykių su Rusija „perkrovimo politiką“. Tačiau ir šiame kelyje jam trukdys ta paprasta aplinkybė, kad Amerikai reikia nedemokratinės Rusijos paramos dar labiau demokratijos stokojančiame Vidurio Rytų regione. Juk bet kokia politika yra kompromiso menas, o užsienio politika – tuo labiau.

Alfa.lt

Antanas Manstavičius – Lietuvos internetinio dienraščio Alfa.lt politikos apžvalgininkas.

Kiek reikia pinigų, kad taptume laimingais? Pinigai prie didėjančios laimės pajautimo padeda iki maždaug 75,000 dol. metinių pajamų – taip mano du profesoriai University of British Columbia psichologė Elizabeth Dunn ir verslo administratorius Michael Norton. Jie yra netrukus išleisimos knygos „Happy Money: The Science of Spending” autoriai, savo radiniais pasidalinę su dienraščio „The New York Times” skaitytojais 2012 liepos 8 d. laidoje.

Daugelis mūsų nėra patenkinti tuo, ką turime. Todėl prašome algos pakėlimo, susibičiuliuojame su senstančiais giminėmis, net perkame loterijos bilietus. Dažnai girdime patarlę, kad ne piniguose laimė, tačiau ryšys tarp pajamų ir laimės vis dėlto egzistuoja. Neturėtume stebėtis, kad patogiai gyvenantys yra laimingesni nei beturčiai. Tačiau laimė, vis didėjant pajamoms, nekyla. Egzistuoja riba, kuri svyruoja ne tik asmenims, bet ir pasaulio šalims. Pagal „Gallup” surinktus duomenis, kurių metu apklausta pusė milijono žmonių, Princeton University mokslininkai rado, kad kasdien išgyvenama laimė kyla iki maždaug 75,000 dol. metinių pajamų, o, pasiekus tą sumą, kilimas tarsi sustoja.

Dunn ir Norton duomenys rodo, kad atsakovai galvoja, jog jų laimės pajautimas padidės dvigubai, jei jų uždarbis nuo 25,000 dol. pakils iki 55,000 dol. Tačiau rasta, kad, padvigubinus uždarbį, jų laimė padidėjo vos 9 proc. Galvojame, kad padidėjus uždarbiui nusipirksime didesnius namus, gražesnę automobilį, gersime brangesnį vyną, žiūrėsime į mandresnius televizorius, tačiau apsikrovimas gėrybėmis laimės nepadidina.

Dešimties metų tyrinėjimo rezultatai rodo, kad, norint padidėjusias pajamas išleisti tik sau, reikėtų jas leisti ne daiktų įsigijimui, bet naujoms patirtims, pvz., kelionėms, spektaklių, meno parodų lankymui. Vėliausi duomenys rodo, kad, šalia naujų patirčių, laimės pajutimą taip pat pakelia sumažintos išlaidos sau ir padidėjusios išlaidos kitiems.

Vertojame persivalgymo ir nusigėrimo sąvokas, bet stokojame žodžio, kuris apibūdintų persitengimą besirūpinant savimi. Rasta, kad susivaldymas mūsų ne tik kad neskriaudžia, bet net laimės jausmą pakelia. Kiti moksliniai duomenys

Siekdami laimės neskubėkime praturtėti

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

taip pat rodo, kad savęs išbraukimas iš išlaidų rato norimą laimę padidina. Toks ryšys rastas ne tik tarp suaugusių, bet ir priešmokyklinio amžiaus vaikuose.

Lazda turi du galus. Iki šiol kalbėjau daugiau apie jos vidurį. Dabar pažiūrėkime į vieną jos galą – labai turtingus žmones, sukaupusius bent 25 mln. dol. turto. Neseniai Boston College atlikta studija plačiau atvėrė duris į jų ekonominę ir dvasinę pasaulį. Studijoje dalyvavo 165 turtingos šeimos, kurių kiekvienos vidutinė vertė buvo 78 mln. dol. Žurnalas „The Atlantic” susipažino su gautais rezultatais prieš jų oficialų paskelbimą mokslininkų suvažiavime.

Rasta, kad atsakovai yra kažkuo nepatenkinti ir kad jų turtas tiesiogiai prisideda prie jų nerimo, susijusio su meile, darbu ir šeima. Dažnai jie nepatenkinti savo turimu turtu. Daugelis jų mano, kad reikėtų savo turtą padidinti bent ketvirtadaliu. Tuo pačiu atsakovai jaučiasi praradę teisę dejuoti ir skųstis dėl bet ko. Rasta, kad, lipant turtingumo laiptais į viršų, jų dosnumas irgi kyla. 2009 m. apie 115,000 amerikiečių buvo sukaupę bent 25 mln. dol. Šis žmonių skaičius yra trigubai didesnis nei jis buvo 1988 m. Turtuolius galima padalinti į dvi grupes: vieni turtus paveldėjo, kiti juos patys užsidirbo. Paveldėtojai yra praradę norą ką nors gyvenime patys pasiekti.

Patys iš savo pastangų praturtėję mažiau rūpinasi dėl savo įvaizdžio. Didžiausia problema jiems yra susigyventi su mintimi, kad jie yra turtingi. Kai kurie jų praranda draugus. Juos pakeičia kiti. Yra ir netikėtai praturtėjusiųjų grupė. Tai tokie, kurie savo darbovietėje gavo netikėtus lobius, nes jų darbdaviui labai sekėsi. Yra ir loterijos laimėtojų, bet jų – labai mažai. Visi turtuoliai tiesiog bijo viešai kalbėti apie savo turtus.

Paveldėtojai ypač išgyvena dėl kitų pavydo jiems. Cituojamas šios studijos sudarytojas Robert A. Kenny: „Kartais man atrodo, kad vieninteliai šio krašto žmonės, kurie rūpinasi dėl pinigų, yra beturčiai ir labai turtingi.” Kenny pataria turtuoliams, kaip jiems gyvenime tvarkytis. Anot jo, viena iš liūdniausių pasekmių paveldėjusiam turtus yra ta, kad jam ar jai niekada nereikės dirbti ir užsidirbti.

Daugumai darbas užima visą dieną ir sukuria sąlygas su kitais bendrauti. Turtingo bedarbio gyvenimas, nors ekonomiškai patogus, gali lengvai tapti blaškymusi ir ryšių nutraukimu su pasauliu. Galvojimas, kad gyvenimas be darbo prilygsta rojui, nepakeičia realybės, kad toks gyvenimas gali tapti pragaru žemėje.

Daugelis savo pasisekimą gyvenime vertina pagal pasiekimus darbe. Turtingieji gal ir norėtų dirbti, bet susilaukia priekaištų iš bendradarbių, kad jie užima vietas, kurių reikia bedarbiams. Turtai gali supainioti ir širdies reikalus – „Ar jis mane, ar tik mano pinigus myli?” Kada geriausias laikas būsimam sutuoktiniui pasakyti apie savo turtus? Jei tai bus atlikta per anksti, persekios mintis, kad jam terūpi tik mano pinigai. Jei prisipažinimas uždelsiamas iki vestuvių dienos, kyla klausimas, ar tokiu žmogumi galima pasitikėti ateityje.

Turtingieji rūpinasi savo vaikais ir džiaugiasi, kad jie turės lėšų savo studijoms, bet tuo pačiu prisibijo, kad pinigai gali pakirsti vaikų ryžtą bei sumažinti jų jautrumą kitiems. Anksčiau ar vėliau daugelis turtuolių atranda pasitenkinimą, aukodami labdarai ir bendruomenės poreikiams. Kenny daro išvadą, kad turtai neverti pavydo ir tikrai neverti besaikių pastangų jų siekiant. „Nedirbkite per daug keldami pinigus, nes tai neduos, ko norite, jei visa kita nustumsite į šalį”, – sako jis.

Nežinau, kiek tarp išeivijos lietuvių yra tikrai turtingų, bet jei jie, perskaitę šį straipsnį, nutartų padidinti savo laimę ir paaukotų didesnes sumas lietuviškiems reikalams, tuo tikrai džiaugtųsi Lietuvos Fondas, Draugo fondas, Ateitininkų šalpos fondas, Tautos fondas, Vydūno fondas, Dainavos fondas ir visi kiti fondai bei visuomeninės organizacijos. Kaip visada, „našlės skatikas” lieka tiek pat vertingas.

LAIŠKAI

KAS LAIMĖJO?

Prieš ketverius metus amerikiečiai manė gausią dvi dovanas: „hope” ir „change”.

Šimet jie turės pasitenkinti tik viena: „hope” arba „change”.

Aleksas Vitkus
Palos Heights, IL

JEI BŪTŲ BUVĘS IŠRINKTAS ROMNEY

Prezidentas Ronald Reagan ne grasinimais, ne įžeidimais, bet gražbylyste paveikė Michail Gorbaciov. Užaugęs tarp darbo klasės žmonių, Reagan, dar jaunas būdamas, suprato, kad mandagiai kalbėdamas, gražiai elgdamasis daug daugiau pasieksi. Todėl Gorbaciov, atsilygindamas Reagan, Berlyno sieną ir nugriovė. Tai buvo Sovietų Sąjungos iširimo pradžia.

Po Reagan prie Amerikos vairo stojo George Bush senasis, nustebinęs savo grubiu elgesiu ir kalba. Ne kartą girdėjome jį garsiai rėkiantį apie velnią Hussein. Taip jis pravardžiavo Irako prezidentą Saddam Hussein, norėdamas jį išprovokuoti. Tokiu elgesiu Bush parodė savo išsiauklėjimo trūkumus, nors gimė su sidabrinio šaukštu burnoje. Užpuolęs Iraką, išvijo jį iš Kuveito bei nusiuntė Amerikos kariuomenę „globoti” Kuveito naftą, ką Amerika ir šiandien daro. Lietuvai

nusipurčius 50 metų trukusią kruvinai žiaurią okupaciją, Amerika su Bush priešakyje buvo viena iš paskutiniųjų, pripažinusi jos Nepriklausomybę.

Senąjį Bush pakeitė sūnus palaidūnas, mėgęs paūžti, patriukšmauti ir be saiko baliavoti. Jis, taip pat gimęs su sidabrinio šaukštu burnoje, neturėdamas supratimo, kaip vadovauti šaliai, buvo vadeliojamas įvairiausio plauko patarėjų, kurie prikalbino užpulti Iraką, nes irakiečiai sutiks „išlaisvintojus” su šampanu ir bučiniiais. Irakiečiai okupantus sutiko su ginklais. Bush jaunesnysis, neradęs atominio ginklo, teisinosi: „Vis vien reikėjo pakeisti režimą.” Dar ir šiandien tas režimas egzistuoja, o tūkstančiai Amerikos kareivėlių žuvo ir tebežūsta, milijonai jų suluošinti, ir tai vis vidurinės ir darbo klasės jaunimas.

Senojo ir jaunojo Bush elgesį labai primena Mitt Romney elgesys. Jis, dar neišrinktas šalies prezidentu, jau grasino ir karščiavosi – reikia Iraną sunaikinti, reikia siųsti kariuomenę į Siriją. Barack Obama daug kartų yra aiškiai ir garsiai pasakęs: „Su visais reikia derėtis ir negrasinti sankcijomis”, nes derantis galima prieiti prie susitarimo. Obama, užaugęs neturtinguose rajonuose, anksti išmoko, kad su medumi daugiau musių pagausi.

Jei Romney būtų tapęs prezidentu, jis būtų įvėlęs Ameriką į trečią karą, o jo bendraminčiai fabrikantai pilnu greičiu vėl būtų ėmę gaminti

ginklus ir turtėti, kai tuo pat metu tūkstančiai Amerikos jaunimo (tik ne turtuolių vaikai), žudytų ir patys žūtų, ir vėl milijonai sužalotų jų grįžtų namo.

Algis Virvytis
Boston, MA

DIEVAS YRA MANO AUKŠČIAUSIOJI VERTYBĖ

Apsidžiaugiu pamatęs, kad kas nors atsako ir pritaria laikraštyje išspausdintam mano laiškučiui. Štai Vytas Stanevičius („Nuomonės”, 2012 m. spalio 23 d.) rašo: „Yra gerai, kad valstybinėse mokyklose vaikai nėra verčiami priimti kokį nors tikėjimą.” Maždaug taip, nurodydamas, kodėl Amerikoje pradėjo būti steigiamos katalikiškos mokyklos, buvau ir parašęs. Stanevičius sako, kad „[ž]inoma, bailys negali būti geras krikščionis”. Visai sutinku.

Sutariame ne visur. Stanevičius taip pat rašo esą „jaunimas žudo vienas kitą (...) kadangi Dievas nėra jų aukščiausia vertybė”. Galime priminti, kad ant Hilterio kariuomenės diržų sagčių buvo užrašyta „Gott mit uns” – „Dievas su mumis” – bet tai žudyti netrukė. Užuoť ieškojęs, ką apie Dievą rašė „neopagoniškas filosofas Nietzsche” (Nietzsche mirė 1900 m., taigi kažin ar buvo „neo”), aš Evangelijoje skaitau, ką sakė Kristus: „Ne kiekvienas, kuris man šaukia: ‘Viešpatie,

Viešpatie!’ įeis į dangaus karalystę, bet tas, kuris vykdo mano dangiškojo Tėvo valią.” (Mato 7,21). Apie Dievą ir mokykloje, ir visur kitur kalbėti yra lengva. Sunkiau yra Dievo valią vykdyti, ir vargu ar „apie Jį” vien tik kalbėti yra kokia nors „aukšta” vertybė.

Arvydas Barzdukas
Falls Church, VA

SIŪLYMAS LITUANISTINĖMS MOKYKLOMS

Seniai galvoju pasiūlyti lituanistinėms mokykloms savo pamokose naudoti Izidoriaus Strauko knygą – „Nuo Laukuvos iki Čikagos: pergyventi veik šimtmečio atsiminimai” (1983). Joje taip gražiai ir įdomiai aprašomi Lietuvos papročiai ir įvykiai. Knyga skaitosi lengvai, o vaikams ji atrodytų beveik kaip pasaka. Juk senovėje lietuvių papročius anūkams perduodavo mūsų seneliai. Šios knygos egzempliorių, manau, dar turi Strauko duktė Birutė Navickienė, gyvenanti Lemont, IL.

Svarbus praeities dokumentas yra ir Prano Jurkaus knyga „Lemties vingiuose: išeivijos istorijos pėdsakai” (2007), ypač tinkama vyresnėms klasioms.

Sofija Gelszinnus
Chicago, IL

TELKINIAI

Chicago, IL

Jūratė Kazickaitė Altman

išrinkta Balzeko lietuvių kultūros muziejaus „Metų žmogumi”

KARILĖ VAITKUTĖ

Malonu, kad tarp mūsų, Jungtinių Amerikos Valstijų lietuvių, yra gausus būrys asmenų, kurie savo darbais ne tik garsina lietuvių ar Lietuvos vardą pasaulyje, tačiau ir paties pasaulio veidą mėgina keisti į gerąją pusę. Tokius asmenis kasmet pagerbia Balzeko lietuvių kultūros muziejus, jiems suteikdamas „Metų žmogaus” vardą. Šiomet muziejuje bus pagerbta neeilinė asmenybė – Jūratė Kazickaitė Altman.

Jūratė Kazickaitė yra žurnalistė ir rašytoja, ilgą laiką besidarbavusi nukentėjusiųjų nuo karo ir karo pabėgėlių gynimo srityje. Jūratė gimė 1943 metais Lietuvoje, Juozo ir Aleksandros Kazickų šeimoje. 1947 metais ji, kartu su tėvais ir didžiule pokario pabėgėlių emigrantų banga, pasiekė Jungtinių Amerikos Valstijų krantus. Baigusi Trinity kolegiją Washington, DC, Jūratė savanore išvyko į Keniją, kur dirbo mokytoja. Žurnalistės karjerą Jūratė pradėjo žurnale „Look”. Tuo metu ji, kaip laisvai samdoma fotokorespondentė, išvyko į karo apimtą Vietnamą ir buvo sužeista Khe Sangh mūšio metu 1968 metais. Vėliau dešimtį metų Jūratė Kazickaitė dirbo naujienų agentūros „Associa-

ted Press” korespondente ir rašė apie įvairius įvykius, tarp jų – ir karą Artimuosiuose Rytuose 1973 metais. Prezidento Jimmy Carter laikotarpiu Jūratė Kazickaitė dirbo Baltųjų rūmų korespondente, o vėliau – laikraštyje „The Washington Star”.

Jūratė Kazickaitė yra keletu knygų apie Amerikos moterų istoriją bendraautorė, tarp jų – „Susan B. Anthony Slept Here” ir „War Torn: Stories of War from the Women Reporters Who Covered Vietnam”. Jūratė taip pat redagavo savo tėvo memuarų knygą „Vilties odisėja”, kurioje pasakojama jos šeimos istorija – pasitraukimas iš Lietuvos po Antrojo pasaulinio karo, įsikūrimas Amerikoje, dalyvavimas Lietuvos politiniame ir ekonominiame gyvenime Lietuvai atgavus nepriklausomybę 1990 metais.

Būdama ištikima karo pabėgėlių gynėja, Jūratė Kazickaitė dirbo Moterų pabėgėlių komisijos valdyboje. Ji nuolat lankė tuos, kurie išgyveno krizes Bosnijoje, Ruandoje, Pakistane ir Afganistane, buvo jų gynėja Washington, DC. Dalyvaudama Charlie Rose televizijos laidoje 1996 metais ji amerikiečiams pasakojo apie moterų ir vaikų kančias karo draskomoje Bosnijoje, o 2002 metais – apie savo patirtį dirbant karo korespondente Viet-

Jūratė Kazickaitė Altman

name. 2007 metais Jūratė studentams dėstė kursą „Moterys ir karas: iš Vietnamo į Iraką” New York University. 2010 metais Kazickaitė buvo apdovanota „Laisvės apdovanojimu”, kurį jai suteikė Tarptautinis gelbėjimo komitetas. 2010 metais žemės drebėjimui nusiaubus Haiti, Jūratė, kartu su keletu bendraminčių, įsteigė organizaciją „Teach the World Online”, kurios savanoriai darbuotojai moko anglų kalbos jaunimą, gyvenantį besivystančiose šalyse.

Jūratės Kazickaitė, būdama Kazickų šeimos fondo prezidentė, padeda dirbti filantropinį darbą ir savo šeimos nariams. Kazickų šeimos fondas remia švietimo projektus, kultūrines programas Lietuvoje, dalina stipendijas studentams, remia Baltijos šalių studijų programas Yale ir Washington universitetuose. Jūratė taip pat yra The Evan B. Donaldson Adoption Institute, Veteran Feminists of America, the Carnegie Hill Neighbors organizacijų valdybų narė. Neseniai Jūratė pradėjo verslininkės karjerą Lietuvoje, šiuo metu ji yra dviejų mažmeninės prekybos įmonių Vilniuje savininkė.

Jūratė Kazickaitė yra ištekęjusi už Roger C. Altman. Pora augina tris vaikus ir gyvena New York.

Balzeko lietuvių kultūros muziejus kviečia visus pagerbti Jūratę Kazickaitę Altman jai skirtame pokylyje šių metų gruodžio 1 dieną. Daugiau informacijos teikiame tel. 773-582-6500.

Palm Beach, FL

Pagarba, padėka ir meilė

RIMGAILĖ JONYNAITĖ-ZOTOVIENĖ

Pagarba, padėka ir meilė Lietuvos Respublikos garbės konsului Stanley Balzekui jauniesniajam viešpatavo prestižiniame Palm Beach Towers, FL. Ten, prieš 13 metų įkurtame LR garbės konsulate, vyko gerb. konsulo pagerbimas jo gimtadienio proga.

Pokylį bendromis jėgomis surengė Lietuvių kultūros muziejaus vadovybė, Lietuvių Bendruomenės Palm Beach apylinkė ir jaunimo organizacija „Saulėtas krantas”. Komitetui pirmininkavo dail. Rimgailė Zotovienė.

LR ambasadoriaus JAV ir Meksikai Žygimanto Pavilionio sveikinimas, kuriame įvertintas konsulo įnašas lietuvybei bei Lietuvai, tapo preliudu tolimesnei pagerbimo programai. Programą su profesiniu pasitikėjimu, bet jaunatvišku žavesiu vedė Lietuvių kultūros muziejaus direktorė, Palm Beach apylinkės valdybos vicepirmininkė dr. Andrea Zotovaitė. Neslėpdama jausmų, kaip džiugu pagerbti išimtinai talentingą ir kūrybingą lietuvių patriotą, altruistą, vedėja išvardijo nemažą dalį Balzeko pasiekimų: Balzeko lietuvių kultūros muziejus Čikagoje įkūrimas, didžiausios lietuviškos bibliotekos už Lietuvos ribų įrengimas, neapskaičiuojamas kiekis sukauptų dokumentinių filmų, istorinių, meninių parodų, koncertų, paskaitų visuomeninėmis, kultūrinėmis, politinėmis temomis rengimas, visų kartų lietuvių apjungimas, garbės konsulato įkūrimas pačiame elegantiškiausiame Amerikos kurorte Palm Beach. Visos šios veiklos rezultatas – lietuviškos veiklos tęstinumas Palm Beach, lituanistinės mokyklėlės įkūrimas, kuri yra lietuvybės išlikimo viltis ateities kartoms. „Mes Jus sveikiname, mes Jums dėkojame, mes Jumis didžiuojamės, – kalbėjo dr. Andrea. – Aš, drauge su visais, džiaugiuosi, galėdama švęsti Jūsų pasiekimus Jūsų gimtadienio proga.”

Apylinkės valdybos

pirmininkė Jolita Dromantaitė savo sveikinime išryškino garbės konsulato svarbą mūsų apylinkei. Dabar čia vyksta apylinkės posėdžiai, visuotiniai susirinkimai, tautinių švenčių minėjimai, suvažiavimai, koncertai ir repeticijos. „Nebūtų konsulato, neturėtume savos pastogės, nebūtų sąlygų nebūtų organizuotai lietuvybės veiklai”, – pastebėjo ji.

Pirmininkės sveikinimą palydėjo virtuoziški muziko Vytauto Daugirdo akordeono garsai. Jausmingai pynėsi liaudies melodijos su kompozitorių kūrinių. Atrodė, kad visų širdys suplakė tais pačiais akordais, atrodė, kad šią dieną ir čia pildosi mūsų svajonės: jau grįžo laisvė į Nemuno žemę, viltimis pasipuošę veidai, lietuviai laisvai gali didžiuotis savo laimėjimais, pasaulis jau gerai žino, kad mes esame garbingi savo tautos vaikai, kad neprarasime savo tapatybės, kad ir čia stiebiasi naujieji daigai...

Lituanistinės mokyklėlės direktorės, mokytojos Renatos Armalaitės sveikinimas, dėkojant gerb. konsului už įkūrimo paskatinimą, paramą bei patalpas, buvo išreikštas pačių vaikučių nupieštu paveikslu. Iki šiol pradinį lituanistinį švietimą jau yra įgiję daugiau nei 30 vaikučių. Iš buvusių mokinių jau trys: Vasarė Orentaitė, Lukas Tamulis ir Žygimantė Andrejauskaitė, dirba mokytojais.

JAV LB Aukšinio kranto apylinkės pirmininkė dr. Birutė Pautieniūtė-Clothy savo sveikinime sakė, jog konsulo asmenybė yra ryškiausias pavyzdys jai ir kiekvienam iš mūsų, kaip gimusiam Amerikoje išlikti pavyzdingu lietuviu, kaip naudoti mokslą, talentus, norint Amerikoje palikti savo pėdsaką. Neįmanoma nusakyti visų Balzeko pasiekimų. Jo darbai yra Jo gyvenimas.

Visiems salėje esantiems buvo aišku, kad mes savo garbės konsulą gerbiame ir esame Jam dėkingi. O kaip mes Jį mylime parodė keturios Dainavos šalies lakštingalos – Renata, Jolita, Regina ir Vijūna. Jos „atskrido” nešinos raudonomis rožėmis ir po trumpo romanso jas įteikė Balzekui, kurio akyse sužibo ašara. Toliau buvo vaisės, „Ilgiausių metų” ir torto, prieš tai užminus norą ir

LR garbės konsulo Palm Beach, FL Stanley Balzeko jaunesniojo pagerbime (iš k.): JAV LB Palm Beach apylinkės pirmininkė Jolita Dromantaitė, Stanley Balzekas, Lietuvių kultūros muziejaus direktorė, Beach apylinkės vicepirmininkė dr. Andrea Zotovaitė, Palm ir Palm Beach lituanistinės mokyklos direktorė Renata Armalaitė.

užpūtus žvakutes, ragavimas.

Tarp svečių buvo ir Lietuvos vyčių atstovė Dotti Parrilli su vyru, dr. Jack Keough su 4-tos lietuvių kartos kilmės žmona Joan. Dr. Keough ką tik baigė rašyti knygą – meilės romaną, pagrįstą Lietuvos istorija, Lietuvai siekiant išsilaisvinimo iš caro okupacijos.

Pokyliui artėjant į pabaigą, jungtinio organizacijų komiteto pirmininkė padėkojo programos atlikėjams, vaišių vadovei ir talkininkėms bei visiems pobūvio dalyviams už pagarbą konsului, už malonią nuotaiką. Šis renginys rodo, kad jaunojoje kartoje slypi tautinės vertybės, kad kiekvienas amerikietis, pažinęs mus, gerbia už tai, kas mes esame. Ne tik kiekybėje, bet ir kokybėje slypi mūsų galia.

Paskutinis žodis priklausė jubiliatui. Garbės konsulas savo kalbą nusakė vienu sakiniu: „Dar niekas niekad neturėjo gražesnio gimtadienio, kaip kad Jūs, brangieji, man suruošėte.“

Rochester, NY

Dalis Alytaus-Rochester susigiminiavusių miestų komiteto narių su miesto meru Tom Richards (viduryje), miesto Tarybos nare Carolee Conklin (pirma iš kairės) mero suruoštame priėmime Rochester miesto Rotušėje.

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania 90-toji sukaktis

FIL. EGLĖ JUODVALKĖ

1922 m. lapkričio 11 d. trylika Kaune pradėjusio veikti Lietuvos universiteto studentų, vadovaudamiesi tautine idėja, iškėlė šūkį „Pro Patria“ ir paskelbė pirmąją Korporacijos „Neo-Lithuania“ narių sąrašą. Tie trylika narių-steigėjų, jauni ir veikti užsidegę studentai, buvo aptarę naujos, pirmos lietuvių studentų organizacijos – korporacijos – idėjas, pagrindus ir formą. Apžvelgdamas Korporacijos veiklos dešimtmetį leidinyje „Neo-Lithuania 1922–1932“, vienas jos steigėjų Valentinas Gustainis pažymi, kad bendraminčiai nusprendė kitą dieną viešai išeiti „su savo ideologine programa tam tikros deklaracijos forma“.

Nariai-steigėjai siekė, kad deklaracija labiausiai tiktų atgimusios tautos gyvenimui. „Tiek turinio, tiek formos atžvilgiu, Neo-Lithuania turėjo būti visai nauja, visai savaiminga, grynoje lietuviškoje dirvoje išaugusi studentų organizacija. (...) Naujos korporacijos steigėjai turėjo tikslą sudaryti tokią organizaciją, kurioje studentai ne tik lavintųsi tautinės ideologijos ir tautinės kultūros klausimuose, kurie sustiprintų savo pasaulėžiūrą, – jie taip pat daug dėmesio kreipė ir asmeninio auklėjimo reikalui. Norėta, kad šios organizacijos mokyklą išėję inteligentai būtų išauklėti kultūringo mandagumo ir etiketo prasme, kad būtų geros optimistinės nuotaikos, nepikčiurnos, nihilistai (...)“, – rašo V. Gustainis.

Deklaracijoje, perskaitytoje didžiojoje universiteto salėje lapkričio 12 d., pabrėžiama, kad korporantai yra „lietuvių tautos vaikai, todėl tautos garbinga ateitis jiems pirmiausia turėsianti rūpėti...“. „Pabrėžė išauklėtos tautinės inteligentijos stoką ir jos reikalingumą ir savo programos pirmoje vietoje įrašę tautinės kultūros kėlimą, jie nurodo, kad tų tikslų sieksią, prisilaikydami krikščioniškosios doros dėsnių. Joje nėra vienu žodžiu neužgaunami kitų organizacijų narių įsitikinimai, negriaunamos kitos ideologijos. Joje nėra gudrių išsisukinėjimų bei svetimų klaidų skaičiavimo, kas

anais laikais taip buvo įprasta“, tame pačiame leidinyje rašo inicialais Ed. Zb. pasirašęs korporantas.

Tai buvo pradžia. Korporacijos tikslais susidomėjo daugelis. Korporacijos pavyzdžiu kūrėsi daugiau korporacijų. Didelėmis neolithuanų filislerių (baigusiu universitetą) pastangomis buvo pastatyti Korporacijos namai ar rūmai ant Vytauto kalno, (Parodos gatvė 22). Juose korporantai galėjo rinktis, švęsti savo šventes, Lietuvos nepriklausomybės sukaktis, Naujuosius metus, Inicium semestri, alučius, fini semestri ir kita. Korporantų (vyrų ir moterų) skaičius išaugo tiek, kad 1928 m. korporantės atsikyrė ir įsteigė moterų korporaciją „Filiae Lithuaniae“, kuri gyvavo iki 1940 metų, kai sovietai, pirmą kartą okupavę Lietuvą, uždraudė jos ir panašių organizacijų veiklą. Daug korporantų ir korporančių traukėsi į Vakarų, daugelis buvo ištremti, kiti žuvo Sibire, rezistencinėse kovose.

Bet tai nebuvo Korporacijos „Neo-Lithuania“ pabaiga. Apie 400 abiejų korporacijų narių per Vokietiją atsirado kitose šalyse: Jungtinėse Valstijose, Kanadoje, Anglijoje, Prancūzijoje, Australijoje ir kitur. Supratę, kad Lietuvai nelemta greitai sulaukti nepriklausomybės, ir viltys, kad ją išlaisvins Amerika ar kitos draugiškos valstybės, bergždžios, lietuviai

pradėjo rūpintis lietuviybės įdiegimu jaunajai kartai ar kartoms. Korporacijos nariai Klyvlande (Cleveland), Ohajo (Ohio) valstijoje, 1950 m. įkūrė L.S.T. Korporacijos „Neo Lithuania“ padalinį ir kruopščiai surašė visus Vakaruose pasklidusių korporantų adresus. Po penkerių metų jau veikė trys padaliniai, o Toronte buvo sušauktas tremties pirmasis visuotinis narių suvažiavimas, kuris atkūrė Korporaciją „Neo-Lithuania“ ir su ja sujungė moterų korporaciją „Filiae Lithuaniae“. Nuo to laiko kiekvienas korp! padalinys iki Lietuvos Respublikos nepriklausomybės atkūrimo ar šiek tiek vėliau kasmet Čikagoje, Niujorke (New York), Detroite, Klyvlande, Los Andžele (Los Angeles) ir kitur keldavo junjorus, pareiškusius norą savo gyvenimą grįžti šūkiu „Pro Patria“ ir tautine ideologija, į senjorus, visateisius korporacijos narius.

Ne visi, ryžęsi eiti tuo keliu, yra ištesėję. Vyresnieji korporantai, ryškiai atsimenantys korporantišką veiklą universitete pirmos nepriklausomos Lietuvos Respublikos laikais, nedvejojo tęsdami šią veiklą šalyje, kuriai visa tai buvo svetima. Korporacijos veikla užsienyje buvo plati, turininga, smagi. Nebuvo užmiršta nei tautinė mintis, nei kultūra, nei sportas. Vasarą vykdavo stovyklos gamtoje, per metus – arbatėlės korp-

rantėms, alučiai vyrams su visomis tradicijomis. Daugelį metų Korp! Neo-Lithuania, kartu su ateitininkais ir skautais, siūlė lietuvaityms ir lietuvaityčiams didesnę pasirinkimą, kur kreipti savo gyvenimą. Jaunimas, ypač tas, kuris prie korporacijos prisijungė tik dėl draugų, metams bėgant arba suprato korporacijos veiklos prasmę, arba tyliai pasišalinio.

Visiems korporantams ir korporantėms, kaip ir visiems lietuviams, neapsakomą džiaugsmą sukėlė Lietuvos valstybės atkūrimas. Dalis jų, džiaugdamiesi 1990 metais atgauta laisve ir nepriklausomybe, nebematė reikalo toliau veikti. Todėl tik korporacijos 75-tos sukakties proga Čikagos padalinys susilaukė nemažai korporantų ir viliasi tiek pat sulaukti 90-tos sukakties, kuri vyks Willowbrook salėje šių metų lapkričio 11 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p. proga.

Vis dėlto korporacija neišleido paskutinio kvapo, nors jos veikla išivijoje nusilpo, beveik sustojo. Atsikūrus Lietuvai 1990 metais, tuojau pradėjo veikti atgaivinta korporacija, persivadinusį Tautine lietuvių studentų korporacija Neo-Lithuania. Juozas Enčeris, paskutinis korporacijos pirmininkas 1939–1940 m., Sąjūdžio laisvėjančios tautinės minties sąlygomis galėjo globoti jaunimą, besidomintį korporacijos atkūrimu. Todėl nuo tos dienos tautinės minties korporacija vėl pakilo legaliam gyvenimui Kauno Vytauto Didžiojo universitete, vadovaudamasi šūkiu „Pro Patria!“ ir tikslu: „Salus Patriae Suprema Lex!“

Naršydama internete aptikau

Straipsnio autorė su Vytauto Didžiojo universiteto neolithuanais.

Nukelta į 13 psl.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

2012 metų „Paslapčių ieškonė-Detroit“

Tęsinys. Pradžia 2012 m. lapkričio 1 d.

Spalio 7-oji

Visi dalyviai ir vadovai pradėjo rinktis Šv. Antano bažnyčioje vos saulei tik pradėjus švist – 7 val. r. Vernor gatvė buvo tuščia ir tyli. Oras vėsus (apie 36 F), dangus – be debesėlio. Dėkojame kun. Jonikui už leidimą pasinaudoti patalpomis, o Antanui Rakšiui – už ankstyvą atvykimą atrakinti automobilių statymo aikštelę bei bažnyčios duris. Nuoširdus ačiū sesei Rūtai Mikulionienei už pusryčių paruošimą, o Detroit tuntininkėms Dianai Busuito ir Daliai Harp – už jų išdalinimą.

Lygiai 8:30 val. r. D. Ramanausko švilpukas pradėjo „Paslapčių ieškonę“. Skiltininkai bėgo skersai Vernor gatvės, kur atsiėmė didelį voką su žemėlapiais, pinigais ir nuorodomis, ką daryti toliau.

Pradžia. Šv. Antano bažnyčia, 25-tos ir Vernor gatvių sankryža. Skiltis, surašiusi, kaip ji pasieks kitą stotelę, bėgo į Šv. Antano bažnyčios automobilių stovėjimo aikštelę ir iš laukiančių grupės vairuotojų ir automobilių pasirinko vieną. Susėdus į automobilį, skilties navigatorius davė vairuotojui nurodymus, kur važiuoti.

Raktas. Šv. Onos bažnyčia St. Anne ir Lafayette gatvių sankryžioje. Šv. Onos bažnyčia yra pati seniausia parapija Detroit, įsteigta 1701 metais (dabartinis pastatas pastatytas 1886 m.). Ji ypatinga tuo, kad, pasak žmonių, joje, panašiai kaip Aušros Vartų bažnyčioje Vilniuje, išgijo ne vienas ligonis.

Užduotis: Atvykusi skiltis išsirikiuoja ant Šv. Onos bažnyčios laiptų ir padaro visos skilties nuotrauką, kad matytųsi bažnyčios įėjimas ir skilties nariai. Parodžiusi nuotrauką teisėjui, skiltis gauna naują „raktą“.

Raktas. Corktown Workers Rowhouse, netoli Šeštos ir Porter gatvių sankryžos. Corktown darbininkų namas yra seniausias iš žinomų medinių pastatų Detroit, statytas apie 1840 metais.

Užduotis: Atvykusi skiltis išsirikiuoja prieš Corktown pastatą ir nusifotografuoja taip, kad matytųsi pastato įėjimas ir skilties nariai. Parodžiusi nuotrauką teisėjui, skiltis gauna naują „raktą“.

Fisher dangoraižis, Second St. ir West Grand Blvd. Fisher pastatas, esantis Detroit New Center rajone, pastatytas architekto Albert Kahn 1928 metais, yra geras Art Deco stiliaus pavyzdys.

Užduotis: Atvykusi skiltis prie Fisher dangoraižio nusifotografuoja taip, kad matytųsi pastato įėjimas ir skilties nariai. Parodžiusi nuotrauką teisėjui, skiltis gauna naują „raktą“.

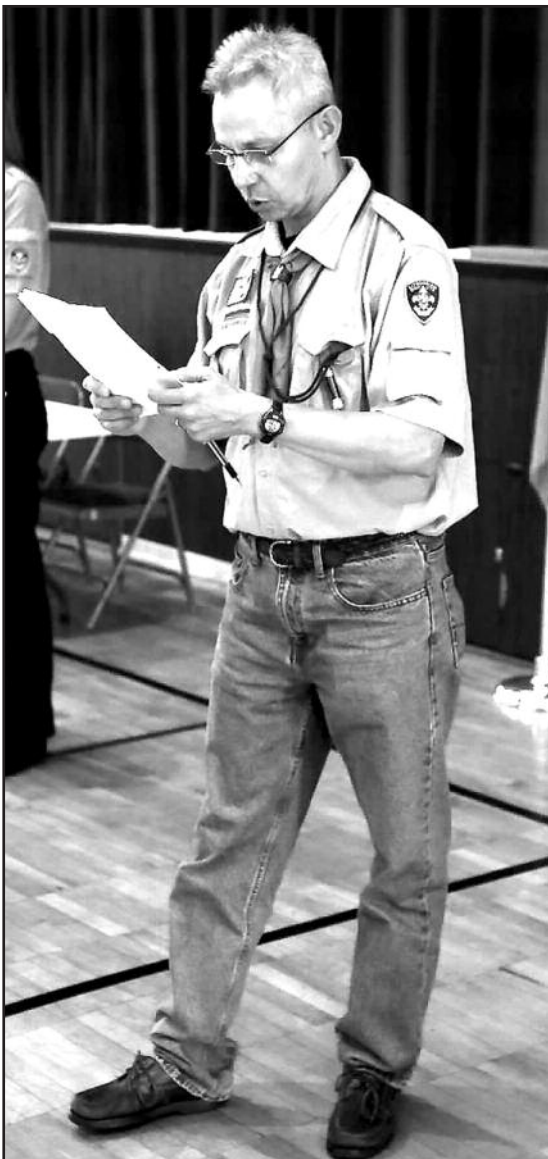
Detroit Institute of Arts, netoli Woodward Ave. & Kirby gatvių sankryžos. Detroit Institute of Arts pastatytas architekto Paul Cret 1927 metais Beaux Arts stiliumi. Tai pagrindinis Detroit miesto meno muziejus. Jis yra Detroit Kultūros centre, kur įsikūręs ir Wayne State University, kitos mokyklos ir muziejai.

Kliūtis. Skiltis pasirenka tarp dviejų užduočių:

1. Skiltis žaidžia „Scout Jeopardy“, kurios metu turi surinkti 800 taškų. Taškus užsidirba atsakinėdama į klausimus iš įvairių kategorijų (pvz., skautų istorija, Lietuvos geografija, kelio ženklai ir pan.).

2. Virvinis neštuvas. Skiltis naudoja tikrai ilgą virvę ir instrukcijas, kaip suriši neštuvą. Teisingai surišusi neštuvą, skiltis nuneša vieną skilties „ligonį“ nustatytu keliu. Grįžusi skiltis tvarkingai atriša virvę ir grąžina kliūties vedėjui.

„Avalon“ kepykla netoli Antros ir Willis gatvių sankryžos. „Avalon“ kepykla ir „Avalon International Breads“ yra Cass Corridor rajone. Kepykla, gyvuojanti nuo 1997 metų, didžiuojasi mažomis kavinėmis ir skaniais pyragaičiais, duona bei kitais keptais skanumynais.

Vs. fil. Donatas Ramanauskas – „Paslapčių ieškonės“ vyriausias vadovas.

Grand Circus Park netoli Woodward Ave. ir Park Ave. sankryžos. Po didžiojo Detroit gaisro 1805 metais Augustus Woodward (tuo metu vyriausias Michigan teritorijos teisėjas) ėmėsi perstatyti miestą. Jis nutarė, kad visi pagrindiniai keliai turi vesti į naują miesto centrą. Nors Grand Circus reiškia „didelis ratas“, Woodward pasisekė įrengti tik puslankį. Generolas George Custer šioje aikštėje 1865 m. suteikė prezidentui Abraham Lincoln atsisveikinimo žodį.

Kliūtis. Skiltis pasirenka tarp dviejų užduočių:

1. Skiltis iššifruoja morzės laišką. Tai atlikusi išsprendžia laiške nurodytą uždavinį.

2. Mazgų rišimas. Šioje kliūtyje skiltis parodo savo mazgų rišimo sugebėjimus. Kiekvienas skilties narys turi teisingai iš pirmo bandymo suriši šiuos mazgus: gelbėjimo kilpą; gerąjį mazgą; piemenų mazgą; palapinės mazgą ir „aštuoniukės“ mazgą.

Pertrauka „Lafayette Coney Island“. „Coney Island“ yra ypatingo stiliaus Detroit graikų amerikiečių valgyklos, kur pagrindinis patiekalas yra karštos dešrelės, ant kurių užpiltas karštas mėsos padažas (chili sauce). „Lafayette Coney Island“ yra pati seniausia tokia valgykla Detroit. Ją įsteigė du broliai George ir Gus Keros 1914 metais, bet po nesutarimų ji padalinta į dvi. Antra valgykla vadinas „American Coney Island“. Abi valgyklos atsidaro anksti ir užsidaro vėlai.

Skiltis užsiregistruoja pas „Paslapčių ieškonės“ pertraukos vedėją, kuris pažymi skilties atvykimo laiką. Skiltis turi 30 minučių privalomą pertrauką, kurios metu gali pavalgyti, pailsėti ir pabendrauti su kitomis skiltimis. Po pertraukos skiltis sugrįžta prie vedėjo, kuris jai duoda naują „raktą“.

Campus Martius netoli Woodward ir Fort gatvių sankryžos.

Užtvara. Čia kiekviena skiltis turi padainuoti 2 posmus lietuviškos dainos, stovėdama Campus Martius aikštės vidury. Jei skiltis nemokės dainos atmintinai, bus 5 min. pabauda. Antra pabauda bus duota tada, jeigu visi skilties nariai kartu nedainuos. Baigusi dainuoti ir atlikti pabaudas (jei tokių bus), skiltis gauna naują „raktą“.

Hart Plaza netoli Woodward ir Jefferson gatvių sankryžos. Pasakojama, kad į šią vietą pirmą kartą koją įkėlė baltodis prancūzų kareivis ir avantiūristas Cadillac 1701 metais ir įsteigė Detroit miestą (Detroit iš prancūzų kalbos reiškia sąsiaurį, angliškai – „the straits“). Hart Plaza, kuri yra ant Detroit upės kranto, istoriškai buvo miesto uostas, bet, laikui bėgant, tapo viešąja miesto aikšte, kur kasmet vyksta įvairūs festivaliai, kiti renginiai.

Kliūtis. Skiltis pasirenka tarp dviejų užduočių:

1. Skiltis atlieka kompasos užduotį.

2. Skiltis atlieka galvosūkį, kuriame reikia iškirpti lanką taip, kad lankas galėtų būti perkeltas (nesuplyšęs) per skauto kūną.

„Astoria“ kepykla netoli Beaubien ir Monroe gatvių sankryžos. „Astoria“ kepykla, gyvuojanti daugiau nei 30 metų, yra istoriniame graikų amerikiečių rajone, įkurtame apie 1830 metus. Šiais laikais beliko tik Monroe gatvės dalis, kur dar stovi Viktorijos laikų architektūros pastatai, veikia daugelis graikų restoranų, kavinių ir net „Greektown Casino“, pritraukiantis nemažai turistų į Detroit.

Eastern Market netoli Winder ir Russell gatvių sankryžos. Eastern Farmers Market, įsteigtas apie 1850 m., yra turgus, į kurį vietiniai ūkininkai kas šeštadienį suveža savo augintus vaisius ir daržoves parduoti miestiečiams. Turgus vis dar veikia per ištisus metus. Jame taip pat yra daug kitų maisto parduotuvių, kuriose galima rasti bet kokį maisto produktą, bei įvairių valgyklų.

Kliūtis. Skiltis pasirenka tarp dviejų užduočių:

1. Skiltis suranda paslėptą vaisių.

2. Skiltis užverda vandenį kiaušinio lukšte.

Indian Village (Mollicone Park) prie Goethe ir Burns gatvių sankryžos. Indian Village yra istorinis, turtingas miesto rajonas, kur gyvendavo Detroit žymiausi žmonės, pvz., Edsel Ford. Daugelis namų pastatyti pagal žymių architektų planus kaip Albert Kahn, Louis Mamper ir William Stratton.

Užtvara. Kiekviena skiltis turi surasti ir nufotografuoti tris namus Indian Village rajone.

Belle Isle Beach netoli Vista Ave. ir Riverbank gatvių sankryžos. Belle Isle yra 982 akrų (397 ha) sala, esanti Detroit upėje tarp JAV ir Kanados. Jau XVIII a. ten apsigyveno prancūzai kolonistai, o 1880 metais garsus parkų architektas Frederick Law Olmstead sudarė planą salą paversti parku. Čia šiuo metu veikia gamtos centras, yra įrengti golfo laukai, paplūdimys, gėlių konservatorija ir daugiau. Tai labai populiarus dviratininkų, bėgikų ir gegužinių vieta.

Kliūtis. Skiltis pasirenka tarp dviejų užduočių:

1. Skiltis lošia tinklinį prieš jūrų gintarių komandas.

2. Skiltis pastato laikiną pastogę „polytarp“.

Užtvara. Kiekviena skiltis turi nueiti mylios ilgumo orientacijos taką, vedantį į „Belle Isle Casino“.

Belle Isle Casino netoli Fountain Dr. ir Casino Way kelių sankryžos. „Casino“ pastatas pastatytas 1908 metais, bet ne lošimams (gambling), o ypatingoms progoms: vestuvėms, politiniams susirinkimams ir t. t.

Pabaiga. Belle Isle Picnic Shelter Nr. 1 netoli Muse Rd. ir Central Ave. kelių sankryžos.

Nukelta į 15 psl.

„DRAUGO“ LIETUVIUKAI

Redaktorė **Laima Apanavičienė** • El. paštas: laimaa@hotmail.com

Ką man primena debesys?

Kai aš pamatau debesis, įsivaizduoju žmones, kurie yra man artimi ir iškeliavę anapus. Debesys man padeda nusiraminti ir suvokti, kad jie yra šalia manęs ir visada bus mano širdyje.

Šiais metais netekau vieno labai svarbaus, mylimo, gerbiamo ir artimo žmogaus. Mirė mano močiutė. Aš verkiau ir liūdėjau dieną ir naktį, prieš miegą meldžiausi dvi savaites už Ją ir maldavau Dievą, kad Ji sugrįžtų atgal pas mus. Vieną dieną aš supratau, kad Jinai daugiau nebegrįš, kad Jos daugiau neapkabinsiu. Aš suvokiau, nors ir niekada jos nebepamatysiu, močiutė visą laiką bus mano širdyje, sapnuose ir mintyse.

Kai pažiūrėjusi pro langą, aš matau debesis, tikiu, kad tai Ji man mojuoja, stebi, mato mane iš dangaus. Nors ir liūdna man dėl šios netekties, bet aš nusiraminau, nes visada mylėjau ir mylėsiu savo močiutę, o vieną dieną tikiuosi pamatyti Ją ir sklandyti kartu danguje.

Ugnė Radzevičiūtė

K. Donelaičio lit. m-los (Washington, DC) aštuntokė

Knygų lentynoje

Gražiausios lietuvių legendos ir padavimai

Iš neišsemiamos versmės lietuviškų legendų bei padavimų į šią knygą atrinktos ir pačios žinomiausios, ir mažiau girdėtos, bet ne mažiau įdomios ir žavinčios skaitytojo vaizduotę. Lizdeika, Geležinis vilkas, Vilniaus įkūrimas, Jūratė ir Kastytis, Kęstučio laido-tuvės... Tikriausiai kiekvienas ma-žas ir didelis žino šiuos nuostabius kūrinus. Tačiau ar žinote, kaip pa-sak legendos buvo pastatyta išpū-dinga šventos Onos bažnyčia ir koks su ta statyba susijęs tragiškas nutikimas, koks užkeikimas teko Kauno pilyje buvusiems karei-viams, iš kur kilo Utenos ar Jur-barko pavadinimas, kaip atsirado Vištyčio ežeras? O žavus pasako-jimas apie lakštingalą ir rožę, savo grožiu ir poetiniu subtilumu pri-lygstantis gražiausiems Europos tautų kūriniams?

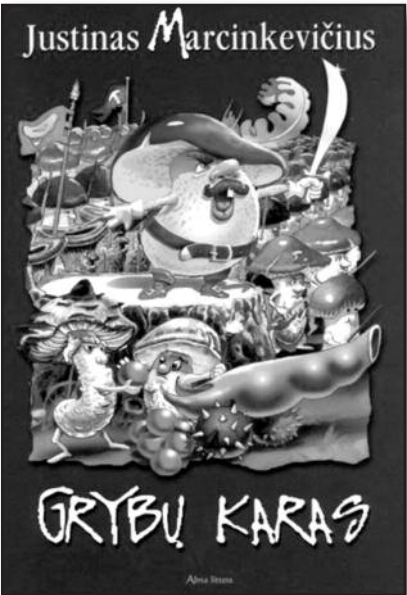
Knygą sudarė Matas Lapė, iliustravo Edita Žumbakytė, išleido leidykla „Vaiga“ (Kaunas).

Grybų karas

Linksma, sklandžiai eiliuota žinomo lietuvių poeto Justino Marcinkevičiaus poemėlė, kurią lengvai įsimena net ir mažiausi skaitytojai. Knygelė naujai iliustruota. Ją iliustravo keletą metų JAV gyvenęs dailininkas Gintaras Jocius. Daugelis vaikų gal pamena jį ir dailininką Rolandą Kiaulevičių, surengusius JAV lituanistinėse mokyklose ne vieną įdomų

pasirodymą. G. Jocius iliustravo ir JAV leidžiamą internetinį žurnalą vaikams „Eglutė“ (www.eglude.org). Knygą išleido leidykla „Alma littera“.

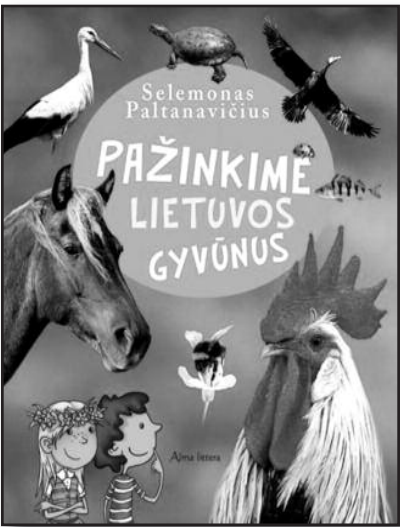

Pažinkime Lietuvos gyvūnus

Garsus Lietuvos gamtininkas Selemonas Paltanavičius apie gyvūnus žino labai daug ir mielai, vaikams suprantama kalba, dalija-si savo žiniomis.

Vaikai knygelėje ras mišlių, patarlių, žaidimų, taip pat daug patarimų – pvz., kaip bitutėms įrengti girdyklą. Gyvūnai – mūsų bičiuliai. Pažinkime juos ir draugaukime!

Knygutę iliustravo Asta Rastauskienė, o ją išleido leidykla „Alma littera“.

Laiškai, laiškai... Pašto balandžio snape, gabenami mašinomis, lėktuvais, paduodami į rankas, siunčiami elektroniniu paštu. Laiškai rašomi ir perduoda-mi įvairiais būdais, kad tik pasiektų adresatą, tačiau kartais jie rašomi nežino-mam adresatui – laiškai niekam. Tokie laiškai parašyti ant smėlio jūros pakran-tėje, kuriuos banga greitai nuplauna, ant rasoto lango stiklo, kuriuos išdžiovina sušvitusi saulė, rykštele išbraižyti kaimo vieškelio dulkėse, kuriuos sumindo praeivių kojos, ant klevo lapo, kurį nuneša vėjas.

Laiškai eilėraščiai, laiškai dienoraščiai, neišsiųsti laiškai, laiškai sau pačiam...

Laiškai tampa grožinės literatūros žanru. Kristijono Donelaičio litua-nistinės mokyklos (Washington, DC) aštuntokės parašė ypatingus laiškus, kurių niekam neišsiųs. Jie pateikiami skaitytojams.

Marija Dainienė

K. Donelaičio lit. m-los mokytoja

Labas, vėžly,

kaip tau sekasi? Ar patenkintas, kaip aš tave prižiūriu? Aš tave kiek-vieną dieną matau, kada tau įdedu valgyti. Tu pašoki iš džiaugsmo ir lieti maistą. Kai aš tave paglostau, tu pašoki į kitą pusę. Atsiprašau, jeigu aš tave išgąsdinu.

Aš gyvenu gerai, dabar esu de-vintoje klasėje angliškoje mokyklo-je. Man labai sunku mokytis, nes la-bai daug namų darbų. Daug ir nera-šysiu, kadangi einu ruošti pamokų. Gerai? Ate.

Ingrida

Mielasis kleve,

kaip tu gali kiekvienais metais savo lapus pamesti? Ar tau ne liūd-na, kai ateina žiema? O kaip tu jau-tiesi rudenį? Kaip gražiai tavo lapai siūbuoja vėjyje. Gražios spalvos ant visų tavo šakų. Taip gaila, kai žinai, kad greitai reikės sakyti: „Sudiev, ate, iki kito pavasario.“ Man atrodo, kad pavasarį tau labai smagu. Tu gali pabusti po ilgos šaltos žiemos, kai krinta šiltas lietus ant šakų ir la-pų. Kaip tau vasara? Per šilta? Per sausa? O ar smagu tau, kai mes visi, vaikai, laipiojame ant šakų?

Kleve, aš viską noriu žinoti.

Apkabinu,

Alina

Nepažįstamoji mergaitė,

rašau šį laišką, nes dažnai Tavęs pasiilgstu. Be Tavęs pasaulis labai pasikeitė, tapo liūdnesnis ir tamses-nis. Žmonės kaip voverės savo ratuo-se sukasi, sukasi, sukasi... O tie ratai – tai meilės istorijos, rūbai, apkal-bos, lėkšta muzika. Tai – ir visas jų pasaulis. O man ten trūksta oro, aš nerandu sau vietos ir krentu į didelę duobę. Iš tos duobės negaliu išlipti be žmonių pagalbos, o padėti nėra kam. Tada prisimenu Tave, nes buvai visai kitokia.

Tu buvai laiminga, keista, lais-va kaip vėjas, visada mėgai vaikšti-nėti gamtoje, bet niekada nenorėda-vai avėti batais. Tavo mėgstamiaus-ias dalykas buvo darytis žaislus iš keisčiausių dalykų: iš lapų, akmenu-kų, pagaliukų. Viskas Tau buvo gy-va, todėl pavadindavai savo žaislus vardais ir jie atgydavo nuo Tavo pri-silietimo ir tapdavo draugais.

Sunkiausia Tau būdavo su jais išsiskirti. Tu nešiodavai pilnas ki-

šenes akmenukų, lapų, šapų, ir dide-lis liūdesys apimdavo Tave, ką nors pametus. Laikas Tau eidavo kitaip nei visiems žmonėms, atrodė, kad Tu nepriklausei nuo šio pasaulio laiko.

Visa tai prisimenu ir kiekvieną dieną vis labiau man Tavęs trūksta. Ne, niekas negali suprasti manęs geriau už Tave.

Rašau šį laišką žinodama, kad Tu manęs nepažintum, jei susitiktu-me. O Tu esi manyje. Ne, Tu – tai ma-ža aš. Tavo nusiminusi 13-metė

Nortė

Mielas gandre,

Aš norėčiau tau padėkoti, kad atnešei mane į šį pasaulį. Nešdamas mane, snapu sužnybei ir ant mano kaklo palikai raudoną dėmę, bet aš tau atleidžiu. Tu, mielas gandre, sunkiai nešei mane skrisdamas pa-dange ir nunešei mano Mamai. Bet kodėl būtent tada? Kodėl ten? Kau-ne?

Aš esu tau dėkinga dar ir už tai, kad atnešei mano sesutes. Dar labai norėčiau broliuko... Manau, kad mes dar susitiksime...

Enija

Miela skaitytoja,

tikriausiai tavo vardas Ugnė. Tiesą sakant, aš irgi esu Ugnė. Jei skaitai šį laišką, tikriausiai skaitai ir mano dienoraštį. Turbūt nuste-bai, jog kai kurie žodžiai yra pa-rašyti ženklais, kurių negalėjai su-prasti. Gal nustebai, kai radai šį laišką, kurį aš paslėpiau dienoraščio gale, prilipdydama jį prie paskutinio lapo.

Aš kai ką parašiau paslaptingu raštu. Manau, tai buvo labai svarbus įvykis, kurį norėjau išlaikyti paslap-tyje, todėl ir nusprendžiau parašyti šį laišką. Kitoje lapo pusėje rasi abėcėlę su lietuviškomis raidėmis, o po jomis parašyti ženklai, kurių tu negalėjai perskaityti. Jį priklijavau slaptoje sąsiuvinio vietoje. Jame yra visi atsakymai ir slapto rašto abė-cėlė, kuri išduoda mano gyvenimo svarbius įvykius ir paslaptis. Juos norėčiau atsiminti ateityje.

Tikiuosi, kad atsakiau į visus klausimus apie dienoraštį ir laišką. Sėkmės, skaitant mano dienoraštį.

Ugnė Radzevičiūtė

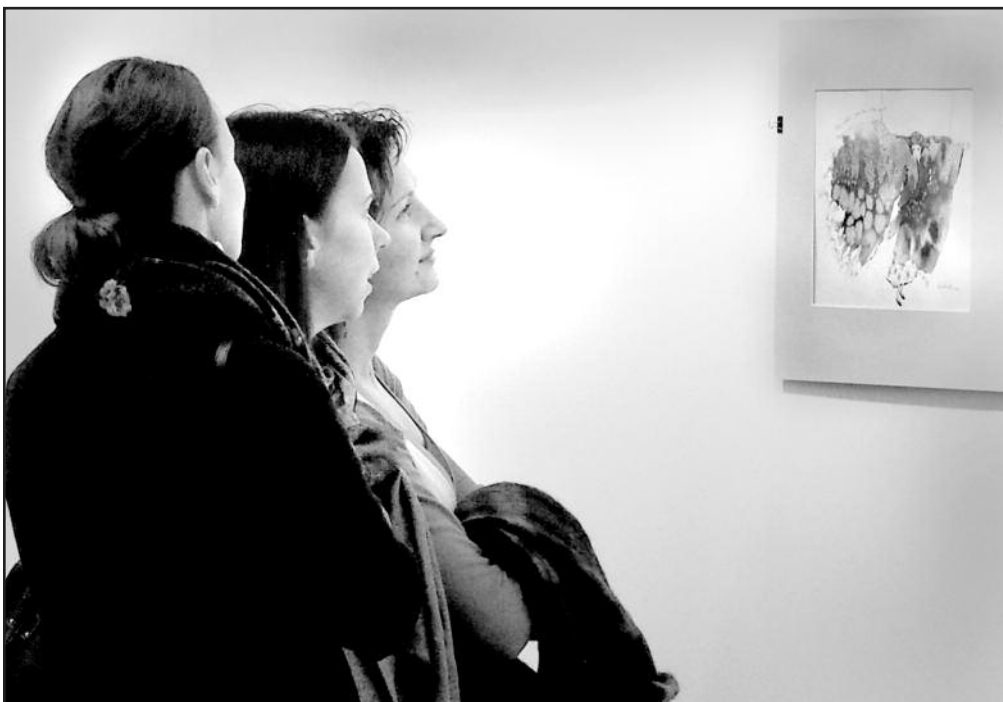
Kviečiame į

Vilniaus šokio teatro „Dansema“ spektaklį vaikams „Pasaulio sutvėrimas“

lapkričio 10 d., šeštadienį, 11 val. r.

Čikagos lituanistinėje mokykloje, Jaunimo centre

lėjimas nemokamas. Daugiau informacijos **tel. 708-262-1212**

Sigutės Ach paroda.

Jono Kuprio nuotraukos

Čiurlionio galerijoje – išskridusio paukščiu „Vienatvės paros“

LAIMA APNAVIČIENĖ

Lapkričio 2 d. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre atidaryta žinomos dailininkės, knygų iliustratorės ir pasakų vaikams autorės Sigutės Ach paroda. Paslaptiinga ir naivi, poetiška ir šviesi, elegantiška ir „išbėganti“ už popieriaus lapo – tokia yra dailininkės S. Ach kūryba. Jos darbuose – niekad nesibaigianti vaikystė. Žiūrėdamas į jos darbus visada matai mažą stebuklą: pasakiškos gėlės, širdelės, obuoliukai, girliandos, ūksmingų medžių pavėsyje besiilsintys angelai, linksmi katinai, jaukūs mažučiuikai nameliukai. Bevaikščiojant po parodą apima jausmas, kad grįžai į tolimąją vaikystę.

O dar tie užrašai po jos piešiniais. Atrodo autorė dar tęsia savo piešinį, jos mintys dar skrieja, ji niekaip negali sustoti...

Parodos lankytojų dėmesį patraukė ir iš visos parodos išsiskiriantys keli Sigutės darbai. Rusvu tonu atlikti vienspalviai darbai, įrėminti paukščių pėdutėmis „nutupečiuotuose“ pasportuose – tai iliustracijos Roberto Danio knygai „Būsiu paukštis“.

Kažkada išvydusi tik keliolikos eilėraščių rankraštį leidyklos „Nieko rimto“ dailininkė ir leidėja Sigutė Ach sutiko padėti išleisti 2008 metais Anapilin iškeliavusio Roberto Danio poezijos rinkinį. Dviejų metų triūsas virto net 600 puslapių apimties viso gyvenimo kūrybos rinktine „Būsiu paukštis“, sudaryta iš dar gyvam poetui esant išleistų rinkinių „Pavėlavusi knyga“ (1992), „Vienatvės para“ (1999), „Dvylika meilės paukštelių“ (2006), bei naujų, rankraščių pavidalu rastų eilėraščių. Kartu buvo išleista ir dar viena – plonytė (60 eilėraščių) knygelė tokiu pat pavadinimu iš, sudarytojų manymu, pačių geriausių R. Danio visų laikų eilėraščių. Abu leidiniai buvo išleisti poeto mamos Rūtos Danienės lėšomis. Atėję į parodą lankytojai galėjo išgyti abi šias knygas.

Parodoje rodomos S. Ach iliustracijos minėtai knygai ir tai, kad parodos atidarymas vyko lapkričio 2 d. (Vėlinės), davė mintį pakviesti meno mylėtojus į poezijos vakarą „Vienatvės paros“.

Tą vakarą, kai visoje Lietuvoje ant kapų mirgėjo žvakelių švieselės, Čiurlionio galerijoje susirinkusieji klausėsi poezijos ir smuiko garsų. Ant fortepijono ramiai degančios

Rūta Danienė, poeto R. Danio mama.

Atlikėjai Birutė Mar ir Sigitas Rubis.

Klausytojų plojimai atlikėjams.

žvakės, šalia – maži rožių žiedeliai ir švelnus, jautrus, sentimentalus ir iki beprotybės atviras R. Danio eiles skaičiusios akorės Birutės Mar balsas apsupo atėjusius į vakarą. Turbūt ne tik dėl to, kad Birutė Mar yra puiki aktorė, bet ir dėl to, jog poetas buvo artimas jos draugas, vakaras buvo atgaiva širdžiai.

„Aš jį pažinojau kaip žmogų. Tokių žmonių yra labai nedaug, kurie eina per gyvenimą kaip per ugnį. Kiekvieną kartą skaitant jo eilėraščius verksti norisi, nes prisimeni Robertą. Išivaizduoji, gal jis pats verkėdavo, kai rašydavo tuos žodžius“, – sakė aktorė. Aktorė skaitė ne tik poeto eiles. Cituodama ištraukas iš Gedimino Kajėno pokalbio su poetu, išspausdinto 2007 m. Bernardinai.lt, ji parodė, kuomi jis gyveno, kas jam

pačiam buvo poezija. Neužmiršti buvo ir Roberto mėgstami poetai: Jonas Strielkūnas, Henrikas Radauskas, Donaldas Kajokas. B. Mar perskaitė jų kurtas eiles.

Skaitymą, eiles apipynė S. Rubio smuiko garsai, klausėmės poeto mamos R. Danienės prisiminimų. O vakaras baigėsi, kaip aktorė B. Mar sakė – netikėtumu, kuriuos kartais mėgdavo iškirsti Robertas – puikia lėto valso melodija, kurią smuiku griežė S. Rubis.

Laikas prabėgo kaip viena užburianti akimirka. Ji buvo tokia jauki ir, žinoma, nuoširdi bei atvira, kaip visa poeto kūryba.

Pasibaigus vakarui paklausiau pirmą kartą JAV viešinės poeto dukros Rūtos Danytės, kaip jai patiko vakaras. Kultūros vadybą Vilniuje

studijuojanti mergina sakė, kad nesitikėjo sutikti Čikagoje tiek daug savo tėvo kūrybos gerbėjų. Čia ji sužinojusi ir daug jai dar nežinomų dalykų apie savo tėvą. Rūta teigė, kad ji yra laiminga. Tokia, kokia jai kažkada būti linkėjo jos tėvas: „Ir net tada, kai užmiršti mane, / Svarbiausia – kad tu būtum laimingiausia.“

Skirstėmės visi supratę, kad

*žemė –
ramybės slėnis
į kurį sugrįžtam
ir susitinkam vėl –
rugių plaukuos
aguonų akyse –
gyvi ir mirę.*

(Birutė Mar)

Ruošia Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@hotmail.com

MŪSŲ STALUI

Kaip gaminti kukulius

Kukulius mėgsta visi, jie gaminami visame pasaulyje. Plačiausiai žinomi yra švediški mėsos kukuliai. Šie mėsos rutuliukai – ne tik skanūs, bet ir maistingi.

Kukuliai, kaip ir kotletai, ruošiami tik iš maltos mėsos. Jie atrodo kaip maži kotletukai, tačiau šiek tiek nuo jų skiriasi. Visų pirma, kukuliai apvoliojami tik miltuose. Antra, jie visados patiekiami su padažu. Visa kita, kaip ir gaminant įprastus kotletus – malta mėsa, prieskoniai, kiaušiniai, malti džiovėsėliai, svogūnai...

Atskira kukulių rūšis yra vadinamieji tefteliai. Į juos, be mėsos, būtinai dedama ryžių, o pagardinti šį patiekalą galima pačiais įvairiausiais produktais – pradedant daržovėmis ir baigiant džiovintais vaisiais.

Tefteliai

Šiam patiekalui tiks riebesnė malta mėsa (1 1/2 sv.). Sumalkite 2 svogūnus, sumaišykite su mėsa ir pusiau išvirtais ryžiais (pusę puodelio nevirtų kruopų), įberkite druskos, pipirų. Ryžių nuoviro neišpilkite – jo prireiks ruošiant padažą. Formuokite nedidelius kotletukus ir apvoliokite juos miltuose. Apkepkite keptuvėje ant nedidelės ugnies iš abiejų pusių. Svarbu, kad susidarytų auksinė plutelė.

Apkeptus kukulius sudėkite į puodą, užpilkite juos ryžių nuoviru mažiausiai iki pusės ir troškinkite 20–25 min. ant vidutinio stiprumo ugnies. Kad kukuliai būtų dar sultingesni, į juos galima įdėti 2 šaukštus pomidorų padažo. Tai suteiks jiems ryškia spalvą.

Jeigu norite maloniai nustebinti svečius, patiekdami neįmantrų patiekalą, į kiekvieno kukulio vidų įdėkite kažką skanaus – riešutėlį, raziną, džiovintos slyvos ar rauginto agurkėlio gabalėlį.

Kukuliai su kruopomis

Reikės: 0,5 sv maltos mėsos, kiaušinio, 2 šaukštų ryžių, 2 svogūnų, 4 šaukštų kviečių kruopų, morkos, 4 pomidorų, puodelio pjaustytų aguročių (cukinijų), paprikos, sūrio, miltų, druskos, pipirų, kitų prieskonių, žalumynų, augalinio aliejaus.

Ryžius ir kviečių kruopas užpilkite 0,5 puodelio vandens, palikite 30 min. pastovėti. Smulkiai supjaustykite svogūną. Ryžius, kviečių kruopas ir kiaušinį sumaišykite su mėsa. Pagardinkite druska, pipirais ir kitais prieskoniais. Iš gautos masės formuokite nedidelius kukulius ir, apvolioję miltuose, apkepkite, kol įgaus gražų auksinį atspalvį.

Smulkiai supjaustytą antrą svogūną apkepkite aliejuje. Tuomet sudėkite kubeliais supjaustytus pomidorus ir troškinkite apie 15–20 min. Įberkite miltų ir išmaišykite. Įpilkite puodelį verdančio vandens, pagardinkite prieskoniais ir pavirkite 5 min. ant silpnos ugnies.

Plonai supjaustytus aguročius ir morką bei šiaudeliais supjaustytą papriką sudėkite ant kukulių. Kukulius apkepkite padažu ir kepkite 375 F tem-

peratūros orkaitėje apie 30 min. Iškeptus kukulius apibarstykite tarkuotu sūriu, susmulkintais žalumynais. Dar 5 min. įkiškite į orkaitę.

Kukuliai su grietinėės padažu

Reikės: 1 1/2 sv maltos mėsos, svogūno, 0,5 šaukštelio kmynų, druskos, pipirų, kiaušinio, maltų džiovėsėlių.

Padažui: puodelio grietinėės, 2 šaukštų miltų, česnaku, šaukšto sviesto, druskos.

Malta mėsa sumaišykite su smulkiai supjaustytu svogūnu, džiovėsėliais ir kiaušiniu. Pagardinkite druska, pipirais ir kmynais. Suformuokite nedidelius kukulius, apkepkite, sudėkite į verdantį vandenį, kad vanduo beveik apsemtų kukulius, truputį pasūdykite ir virkite 10–15 min. Paruoškite padažą. Keptuvėje išlydykite sviestą, suberkite susmulkintus česnakus ir šiek tiek pakepkite. Tada suberkite miltus ir dar pakepkite. Į keptuvę, nuolat maišydami, supilkite grietinėę, pagardinkite druska. Kai padažas užvirs, sudėkite į jį išvirtus kukulius ir patroškinkite dar 5 min.

Kukuliai su saldžiarūgščiu padažu

Reikės: maltos mėsos (kiaulienos ir jautienos), šaukštelio pomidorų pastos, bulvės, šaukšto sojų padažo, pusės puodelio parmesan sūrio, pomidoro, 2 svogūnų, 2 kiaušinių baltymų, paprikos, 6–8 skiltelių česnako, pusės puodelio kefyro, saldžiarūgščio obuolio, žalumynų, 0,5 puodelio vandens, miltų, druskos, pipirų, kitų prieskonių, džiovintų žolelių prieskonių, augalinio aliejaus, sviesto, cukraus.

Į mėsa įkrėskite pomidorų pastos, įpilkite sojų padažo ir kefyro, įdėkite 2–3 susmulkintas česnako skilteles, supjaustytą svogūną, žalumynų, tarkuoto sūrio ir smulkiai sutarkuotą bulvę, įberkite druskos, pipirų ir kitų prieskonių, džiovintų žolelių. Viską gerai išmaišykite ir palikite 1–2 valandas pastovėti.

Tuo metu paruoškite padažą. Papriką nuplaukite, perpjaukite pusiau, pašalinkite sėklas, rankomis aptepkite aliejumi. Pomidorą taip pat aptepkite aliejumi ir pašaukite 5–7 min. į orkaitę, kad apkeptų. Kai daržovės ištrauksite, iškart sudėkite į sandarų indą ir palikite 10–15 min.

Obuolį nulupkite ir supjaustyki-

te plonomis riekelėmis. Keptuvėje įkaitinkite truputį sviesto, įberkite šiek tiek cukraus, ištirpinkite ir, sudėję obuolio riekelės, troškinkite, kol suminkštės. Išgriebkite jas į lėkštę.

Toje pačioje keptuvėje 2–3 min. pakepkite susmulkintą antrą svogūną. Tada suberkite supjaustytas likusias česnako skilteles ir, vis pamaišydami, kepkite dar minutę. Keptuvę nukaiskite.

Iš indo išimkite apkeptas daržoves ir, nulupe odele, supjaustykite. Į plaktuvą sudėkite apkeptus svogūnus, česnakus, obuolio riekelės, daržoves ir išplakite iki vienalytės masės. Į ją įberkite druskos, pipirų, kitų prieskonių. Tuomet iš mėsos suformuokite nedidelius kukulius.

Keptuvėje įkaitinkite augalinį aliejų ir, apvolioję miltuose, apkepkite ant nedidelės ugnies, kol pasidengs auksine plutele. Apkeptus kukulius sudėkite į kepimo indą. Gerai išplakite kiaušinių baltymus, juos sumaišykite su daržovių mase, miltais ir vandeniu. Padažu apkepkite kukulius ir pašaukite į 375 F temperatūros orkaitę 30–40 min. Kukulių viršus turi švelniai parusti. Jiems iškepus, leiskite dar 10 min. pastovėti (galite uždengti dangčiu).

Kukuliai su žaliųjų žirnelių padažu

Reikės: 1 sv maltos jautienos, 1/2 sv kietojo sūrio, svogūnų, kiaušinio, maltų juodųjų pipirų, druskos, krapų, augalinio aliejaus, šaukšto miltų, (baltos duonos), paprikos, vištienos sultinio, 5 šaukštų grietinės, 1 1/2 puodelio žaliųjų žirnelių.

Į mėsa įberkite druskos, pipirų, įmuškite kiaušinį, įdėkite smulkiai sutarkuotą ar supjaustytą svogūną ir išmaišykite. Tada įdėkite išmirkyto batono, smulkiai sutarkuoto sūrio, pjaustytų krapų ir vėl išmaišykite. Gilioje keptuvėje įkaitinkite aliejų, išparuoštos masės formuokite rutulius ir kepkite, kol susidarys auksinė plutelė.

Svogūnus supjaustykite kubeliais ir apkepkite augaliniame aliejuje. Įdėkite pjaustytų paprikų, miltų ir gerai išmaišykite. Įpilkite vištienos sultinio ir vėl išmaišykite. Įberkite druskos, žaliųjų žirnelių ir troškinkite 30 minučių vis pamaišydami. Paskui įkrėskite grietinės, užvirkite, sudėkite kukulius, vėl užvirkite. Pagardinkite krapais ir nukaiskite.

Žuvų kukuliai

Reikės: 1 1/2 sv žuvies, svogūno, šaukšto grietinės, 2 kiaušinių, 2 šaukštų miltų, pusės citrinos, lauro lapo, 2 raugintų agurkėlių, petražolių, druskos, pipirų, bulvių, sviesto.

Žuvį smulkiai sukapokite peiliu. Kiekviena šeimininkė pasakys, kad peiliu sukapota žuvis skanesnė negu sumalta. Įdėkite smulkiai supjaustytą svogūną, supjaustytas petražoles, įberkite druskos ir pipirų. Miltus sumaišykite su grietinėle ir kiaušiniiais. Mišinį supilkite į žuvų masę ir kruopščiai išmaišykite. Suformuokite rutuliukus. Užvirkite vandenį su pipirais, lauro lapu, išspausť citriną, juostelėmis supjaustytais agurkėliais ir šitame sultinyje išvirkite kukuliukus. Patiekite su virtomis bulvėmis ir sviestu.

Kukuliai su kopūstais

Reikės: 1 sv maltos mėsos (jautienos, kiaulienos ar avienos), kiaušinio, 2 morkų, 2 svogūnų, baltagūžių kopūstų, 3 česnako skiltelių, puodelio kefyro, šaukšto pomidorų padažo, druskos, augalinio aliejaus, maltų juodųjų pipirų, mėsos prieskonių.

Kopūstus supjaustykite kuo smulkiau. Morkas sutarkuokite, svogūnus susmulkinkite. Morkas svogūnus ir kopūstus apkepkite ir uždengę patroškinkite apie 10 minučių (vandens nereikia). Leiskite atvėsti.

Į mėsa įmuškite kiaušinį, įberkite druskos, pipirų, mėsos prieskonių ir viską gerai išmaišykite. Suformuokite rutuliukus ir sudėkite juos į karščiui atsparų indą. Jeigu norite pagreitinti pietų gaminimą, ant indo dugno padėkite plonai pjaustytų žalių bulvių. Bulvės bus labai skanios, išgėrusios kukulių ir česnaku kvapų.

Pagaminkite padažą. Į kefyrą įdėkite išspausť česnakų, druskos, apkepkite kukulius. Ant viršaus užpilkite pomidorų padažą, sukrėskite kopūstų masę ir kokiai valandai pašaukite į orkaitę.

Meksikietiški vištienos kukuliai

Reikės: 1 sv vištienos, kiaušinio, svogūno, 2 pomidorų, 1,5 puodelio pomidorų sulčių, 0,5 skardinės konservuotų pupelių, pusės skardinės konservuotų žirnelių, augalinio aliejaus, miltų, druskos, maltų raudonųjų pipirų (čili).

Vištieną smulkiai supjaustykite. Sudėkite smulkiai supjaustytą svogūną, įberkite druskos, pipirų, įmuškite kiaušinį ir viską kruopščiai išmaišykite. Iš šios masės formuokite nedidelius kukulius ir apvoliokite miltuose. Apkepkite juos iš visų pusių ir sudėkite į lėkštę.

Supjaustykite pomidorus ir sudėkite į tą pačią keptuvę, kur kepė kukuliai. Įpilkite pomidorų sulčių, suverskite pupeles ir žirnelius. Įberkite pipirų, kruopščiai išmaišykite ir leiskite užvirti. Kai padažas užvirs, sudėkite į jį kukulius taip, kad būtų apsemti. Troškinkite 15 min.

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

NATO Energetinio saugumo skyriaus vadovui – „Lietuvos diplomatijos žvaigždė“

A. Ažubalis (k.) apdovanojo M. Ruhle.

Vilnius (ELTA) – Lietuvos diplomatijos vadovas Audronius Ažubalis Užsienio reikalų ministerijos garbės ženklą „Lietuvos diplomatijos žvaigždė“ apdovanojo Vilniuje viešinti NATO Energetinio saugumo skyriaus vadovą Michael Ruhle.

Didelę darbo patirtį NATO vadavietėje Briuselyje turintis M. Ruhle yra atsakingas už organizacijos ener-

getinio saugumo politikos formulavimą ir įgyvendinimą vadovaujantis NATO Strateginės koncepcijos ir šalių narių valstybių ir vyriausybių vadovų nurodymais. Jis asmeniškai prisidėjo formuluojant Lietuvoje steigiamo NATO Energetinio saugumo kompetencijos centro tikslus bei uždavinius ir nuosekliai rėmė Lietuvos diplomatijos pastangas kelti energetinio saugumo klausimus NATO darbotvarkėje. M. Ruhle aktyviai dalyvavo Energetinio saugumo centro (ESC) prie Užsienio reikalų ministerijos veikloje.

NATO Energetinio saugumo skyriaus vadovas į Vilnių atvyko dalyvauti NATO vadavietės transformacijai, JAV jungtinio štabo ir ESC rengiamoje tarptautinėje konferencijoje, kur skaitė pranešimą apie NATO energetinio saugumo politiką po Čikagos aukščiausio lygio susitikimo.

Reikalavo Lietuvoje nestatyti atominės elektrinės

Berlynas (Delfi.lt) – Vokietijos pilietinės visuomenės atstovai ir Naujosios kartos žaliųjų susivienijimas „Žali.lt“ pakvietė į protesto akciją prie Lietuvos ambasados Berlyne. Protesto organizatoriai reikalavo įgyvendinti referendumo dėl naujos atominės elektrinės Lietuvoje rezultatus ir nestatyti Lietuvoje atominės elektrinės.

Kaip teigė organizatoriai, protestas buvo surengtas dėl to, kad po referendumo Lietuvoje dėl atominės elektrinės pasigirdo balsų iš Lietuvos valdžios atstovų nepaisyti tautos nuomonės, nors Lietuvos visuomenė pasisakė prieš atominės elektrinės statybas. Ambasados atstovui buvo įteiktas prezidentei bei Seimo nariams skirtas atviras laiškas, kuriame teigiama, kad nepaisyti žmonių sprendimo tapti nuo atominės energetikos laisva šalimi ir tęsti kalbas

su „Hitachi-GE“ apie atominės elektrinės Visagine statybas būtų antikonstituciška. Vokietijos nevyriausybinių organizacijų „Lüchow-Dannenberg“ piliečių iniciatyvos už aplinkos apsaugą ir susivienijimo „Žali.lt“ atstovai atvirame laiške taip pat ragina kuo greičiau priimti reikiamus įstatymus, kad būtų įgyvendinti referendumo dėl atominės elektrinės rezultatai. Proteste Berlyne dalyvavo apie 50 žmonių iš Vokietijos, Lietuvos, Japonijos ir Lenkijos.

Organizatorių archyvo nuotr.

Vilniuje tarėsi NATO ir Lietuvos energetinio saugumo centro atstovai

Energetinio saugumo centro direktorius A. Brūža. KAM nuotr.

Vilnius (URM info) – Lapkričio 6-8 d. Vilniuje vyksta NATO Aljanso vadavietės transformacijai, JAV jungtinio štabo ir Energetinio saugumo centro tarptautinė koncepcijos vystymo ir eksperimentavimo konferencija, skirta jungtinių pajėgų optimizavimui 2020 m. ir vėliau.

Viena iš konferencijos temų – karinis energetinis efektyvumas, šiai temai skirtą seminarą vedė Vilniuje veikiantis Energetinio saugumo centras (ESC). Seminaro tikslas – plėsti karinio efektyvumo problemų suvo-

kimą tarp NATO narių ir partnerių, kaupti idėjas ir pasiūlymus, kurie artimiausius 5-10 metų būtų naudingi planuojant ir plėtojant NATO pajėgumus, vykdant karines misijas ir didinant sąveikumą tarp sąjungininkų.

ESC direktorius Audrius Brūža pristatė ESC kūrimąsi ir veiklos kryptis, apžvelgė svarbiausius dabarties energetinio saugumo iššūkius. Ambasadorius pabrėžė, kad Vilniuje įsikūrusiam ESC suteikta NATO akreditacija yra puikus Lietuvos narystės organizacijoje įvertinimas, o Vilniuje vykstanti konferencija skatina ir toliau aktyviai prisidėti ieškant galimų energetinio saugumo klausimų sprendimų.

Renginyje dalyvauja apie 200 energetinio saugumo klausimais besidominčių tarptautinių specialistų, akademinės bendruomenės, pramonės atstovų, diskusijas ir seminarus veda žinovai iš įvairių užsienio šalių. Konferencijoje bus aptariamos svarbios problemos, iššūkiai, galimi jų sprendimai ir idėjos energinio saugumo srityje, vykdant jūrų saugumo operacijas.

Valdančiojoje koalicijoje – ministerijų dalybos

Vilnius (ELTA) – Suderinusi galimas įtakos sritis, valdančioji koalicija nutarė perskirstyti ministerijas. Pasak socialdemokratų vadovo Algirdo Butkevičiaus, Vidaus reikalų ministerija būsimoje Vyriausybėje turėtų atitekti partijai Tvarka ir teisingumas, o Energetikos ministerija – Darbo partijai.

Anot A. Butkevičiaus, kitą savaitę planuojama diskutuoti apie žmonių atranką į pareigas. Po Seimo rinkimų valdančiąją koaliciją sudarinėjančios partijos – socialdemokratai, „darbiečiai“ ir „tvarkiečiai“ – pasirašė bendro darbo Lietuvai koalicijos susitarimą. Po dokumentu savo parašus padėjo Lietuvos socialdemokratų partijos, Darbo partijos ir partijos Tvarka ir teisingumas vadovai Algirdas Butkevičius, Viktor Uspaskich ir Rolandas Paksas. Partneriai susitarė kartu sudaryti koalicinę Vyriausybę ir suderinti Vyriausybės programines nuostatas, bendru sutarimu sudaryti Seimo ir Seimo komitetų vadovybę.

Pagal koalicijos susitarimą ministras pirmininkas – Lietuvos socialdemokratų partijos pirmininkas

Bus nagrinėjami paklausimai dėl Seimo rinkimų įstatymo pažeidimų

Vilnius (ELTA) – Konstitucinis Teismas (KT) priėmė nagrinėti Lietuvos prezidentės Dalios Grybauskaitės paklausimą dėl išvados, ar per šių metų Lietuvos Respublikos Seimo rinkimus nebuvo pažeistas Seimo rinkimų įstatymas, ir pradėjo rengti bylą KT posėdžiui.

Prezidentė, vadovaudamasi Konstitucija, Seimo rinkimų įstatymu bei atsizvelgdama į politinių partijų skundus, paprašė įvertinti, ar galutiniai Seimo rinkimų rezultatai dau-

A. Butkevičius, Seimo pirmininkas – Darbo partijos atstovas. Šio susitarimo partneriams sutikus, pagal atskirą dokumentą prie jo gali prisijungti ir kitos Seime atstovaujamos partijos. Koalicijos partneriai neatmetė galimybės, kad prie jų galėtų prisijungti ir Lietuvos lenkų rinkimų akcija (LLRA). A. Butkevičius pažymėjo, kad Lenkija yra strateginė Lietuvos partnerė. Darbo partijos vadovas V. Uspaskich užsiminė, kad LLRA galėtų atitekti viena ministerija.

Valdančioji koalicija sutarė, jog socialdemokratams atitenka 7, Darbo partijai – 5, partijai Tvarka ir teisingumas – 2 ministerijos. Buvo planuojama, kad LSDP atstovai vadovaus Finansų, Susisiekimo, Krašto apsaugos, Sveikatos apsaugos, Užsienio reikalų, Ūkio bei Teisingumo ministerijoms. Darbo partijai atiteko Žemės ūkio, Vidaus reikalų, Švietimo ir mokslo, Socialinės apsaugos ir darbo bei Kultūros ministerijos. Taip pat buvo sutarta, kad partijos Tvarka ir teisingumas atstovai užims Aplinkos ir Energetikos ministerijų vadovų kėdes.

giamandatėje bei septyniose viename mandatėse rinkimų apygardose patvirtinti teisėtai.

KT pranešė nagrinėsiąs ir Seimo paklausimą dėl išvados, ar nebuvo pažeistas Seimo rinkimų įstatymas. Pagal LR KT įstatymą, paklausimas turi būti išnagrinėtas ne vėliau kaip per 72 val. nuo jo įteikimo KT. Į KT dėl Seimo rinkimų įstatymo pažeidimų gali kreiptis tik prezidentas ir Seimas.

Rusija skirs lėšų Kirgizijos ir Tadžikistano karinėms išlaidoms

Maskva (BNS) – Rusija pasiruošusi skirti Kirgizijai ir Tadžikistanui pusantro milijardo dolerių karinėms išlaidoms. Apie tai rašo laikraštis „Kommersant“. Anot leidinio, tokiu būdu Rusija bando stiprinti savo padėtį regione, taip kurdama atsvarą JAV. 1,1 mlrd. dol. planuojama išleisti Kirgizijos armijos perginklavimui ir šiuo atveju kalbama ne apie kreditą. „Kommersant“ teigia, kad toks susitarimas buvo pasiektas 2012 m. rugpjūtį Biškeke lankantis Rusijos vicepremierui Igor Šuvalov, o rugsėjį – pačiam prezidentui Vladimir Putin.

Pirmos rusiškų ginklų partijos į Kirgiziją bus išsiųstos 2013 m. liepą.

Dviejose valstijose legalizuota marihuana

Washington, DC (BNS) – Colorado ir Washington valstijos tapo pirmosiomis JAV valstijomis, legalizavusiomis marihuanos laikymą ir naudojimą pramogų tikslais. Rinkėjai Oregon valstijoje taip pat balsavo referendume dėl šios siūlymo, tačiau kol kas rezultatai nežinomi. Colorado valstija yra ir viena iš kelių JAV valstijų, kurioje marihuana yra le-

galiai naudojama medicinos tikslais.

JAV teisingumo ministras Eric Holder anksčiau buvo įspėjęs, kad Teisingumo departamentas kategoriškai nepritaria šiam siūlymui ir baus „asmenis bei organizacijas, kurios laikys, augins ar platins marihuaną pramogų tikslais, net jeigu tokią veiklą įteisina valstijos įstatymai“.

VERSLO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loresetim@gmail.com

Lietuvos prekybos biuras pristatė Lietuvą JAV ir Kanados verslininkams

Iš kairės: Lietuvos prekybos biuro kodirektorius L. Klimavičius, „Moog Medical Devices Group“ prezidentas M. Berardi, LPB kodirektorė I. Bublienė, vienas iš renginio organizatorių advokatas J. P. Yormick.

Čikaga (LPB info) – Š. m. spalio 25 dieną Lietuvos prekybos biuro (LPB) Čikagoje direktoriai Ingrida Bublienė ir Linas Klimavičius Buffalo Niagara Medical Campus, Inc. Buffalo mieste, New York valstijoje, vietos verslininkams pristatė verslo galimybes Lietuvoje. LPB vadovus pakvietė renginio organizatoriai – „The Economic Development Corporation for Erie County“ (ECIDA) ir advokato Jon P. Yormick įmonė.

Susirinkę įmonių vadovai susidomėję iš klausė specialiai paruoštus pranešimus apie Lietuvą, nes iki tol buvo mažai girdėję apie mūsų kraštą ir verslo galimybes Lietuvoje. Buvo pristatyta bendra informacija apie Lietuvą, pabrėžiant kvalifikuotą darbo jėgą, informacinių technologijų infrastruktūros, logistinius privalumus bei išryškinant konkrečias pažangiausias Lietuvos pramonės sritis – biotechnologiją, informacines technologijas, lazerių gamybą ir aptarnavimą. Pagrindinis pranešimų tikslas buvo supažindinti renginio dalyvius su Lietuva kaip idealia vieta investicijoms arba kaip tiltu į Nepriklausomų valstybių sandraugos (NVS) ir Europos Sąjungos rinkas.

„Moog Inc. Medical Devices Group“ prezidentas Martin Berardi pasidalino patirtimi apie savo bendrovės veiklą Lietuvoje. „Moog“ – pasaulinio garso bendrovė, gaminanti produktus įvairioms rinkoms ir sritims: aviacijos, kosmoso, gynybos ir medicinos. Bendrovė „Moog Medical Devices Group“, kurios būstinė yra Buffalo mieste, gamina infuzinius ir enterinius siurblius, įrankius bei ultragarsinius jutiklius, chirurginius antgalius. Bendrovės prezidentas šilčiausiais žodžiais apibūdino savo patirtį Lietuvoje, jis gyrė Lietuvą už išsilavinusią darbo jėgą, puikią infrastruktūrą, stiprią Lietuvos val-

džios ir vietinių ekonomikos vystymo organizacijų paramą. M. Berardi pasidžiaugė nauju moderniu „Moog“ pastatu Vilniuje. Bendrovė planuoja dar labiau plėsti Vilniaus padalinio veiklą. Pranešėjas atsakė į dalyvių klausimus, buvo užmegzti nauji ryšiai, kuriuos Lietuvos prekybos biuras toliau vystys.

Tos pačios dienos vakare Lietuva buvo pristatyta Kanados mieste Niagara Falls On The Lake. Tai vyko vakarienės „Jackson Triggs Niagara Estate Winery“ metu, kur buvo susirinkę beveik šimtas verslininkų iš Kanados ir JAV. Šį renginį organizavo „The Binational Alliance“, programai vadovavo „The Binational Alliance“ direktorė Arlene White. Susirinkusius pasveikinęs advokatas John J. Keenan pristatė bendrovės „Moog Medical Devices Group“ vyriausią finansų direktorių Timothy Foster, kuris pristatė pranešimą apie bendrovės investicijas Lietuvoje. Lietuvos prekybos biuro direktoriai pristatė verslo galimybes Lietuvoje. Vienas iš „Summer Street Capital Partners“ partnerių Andrew Fors kalbėjo apie investicinius projektus medicininių prietaisų srityje.

Tą vakarą užmegzta dar daugiau naujų ryšių. Ne vienas JAV ir Kanados verslininkas rimtai susidomėjo tiek Lietuvos rinka, tiek puikia Lietuvos geografine bei ekonomine padėtimi, ieškant klientų kaimyninėse šalyse. Ilgai buvo atsakinėjama į įvairius klausimus, beragaujant vietinės vyninės gėrimus. Džiugu, kad JAV bendrovės, investavusios į Lietuvą, tampa mūsų geriausiais verslo ambasadoriais.

Lietuvos prekybos biuras jau planuoja panašius renginius ir Lietuvos pristatymus JAV verslininkams North Carolina ir California valstijose.

Vokietijos pramoninių biotechnologijų įmonė „Bio-chem Cleantec“ investuos daugiau nei 20 mln. Lt į savo naują gamybinį padalinį Elektrėnuose. Planuojama, jog bus sukurtos 48 naujos darbo vietos. Įmonei skirta 5,5 mln. Lt ES parama. Lietuvoje bus gaminamos paviršių priežiūros priemonės, skirtos pramonės reikmėms. Savo gaminius „Bio-chem Cleantec“ tiekia automobilių gamintojai „BMW“, buitinės technikos gamintojai „Miele“, Danijos oro linijų bendrovei „Air Alsie“ ir kt.

Lietuvos bankas ir Lietuvos mokslų akademija Vlodo Jurgučio premiją skyrė žinomam ekonomistui Vladui Terleckui už monografiją „Bankininkystė Lietuvoje 1795–1915 m.“, kurioje surinkta daug įdomios ir svarbios informacijos apie žemėvaldos Lietuvoje rusifikavimą, apie iki šiol dar nežinotą kredito įstaigas – žydų skolinamąsias be palūkanų draugijas, apie kitus tyrinėto laikotarpio finansų pasaulio reiškinius ir asmenybes. Tai jau ketvirta V. Terlecko monografija.

PASAU LIS

Latvijos vyriausybė pritarė Finansų ministerijos parengtam įstatymo projektui dėl euro įvedimo. Jame nustatomas laikotarpis, per kurį galės vienu metu cirkuliuoti ir euras, ir nacionalinė valiuta, grynųjų pinigų keitimo į eurą tvarka ir kiti klausimai. Pagal įstatymo projektą, prekių ir paslaugų kainos eurai ir latais bus nurodomos šalia 3 mėn. iki pereinant prie euro ir 6 mėn. jau jį įvedus. Latvijoje eurą planuojama įsivesti nuo 2014 m. sausio 1 dienos.

Sudarius naują kasmetį sąrašą, kuriame šalys vertinamos pagal gerovės ir turto lygį, Norvegija išlieka labiausiai klestinčia valstybe visame pasaulyje, aplenkdamą Skandinavijos kaimynes. 2012 m. Gerovės indekse Danija užėmė antrą vietą, o Švedija liko trečia. Iš viso buvo vertinamos 142 šalys, atsižvelgiant į jų ekonominį pajėgumą, sveikatos apsaugą, švietimą ir valdymą. JAV nusirito į 12 vietą, pirmą kartą nepatekdama į pirmą Gerovės indekso dešimtuką.

New York valstijos dėl viesulo patirti nuostoliai gali siekti nuo 15 iki 18 mlrd. JAV dol. Tai pareiškė vyriausiasis revizorius Thom P. DiNapoli. Viesulas privertė sustabdyti prekybą New York prekių biržoje NYMEX, New York akcijų biržoje NYSE. Didžiulių nuostolių patyrė Long Island parduotuvės, laikinai buvo uždaryta 40 teatrų Broadway. Be to, draudimo bendrovėms teks išmokėti tiek bendrovėms, tiek ir privatiems asmenims didžiules išmokas. Viesulas gali paskatinti augti laikinąjį užimtumą, taip pat statybinių medžiagų pardavimus. Gamtos stichija sukėlė energetinę krizę mieste, tūkstančiai New York gyventojų išsirikavo į kilometrines eiles prie benzino.

Kinijai, laikomai pasauliniu gamybos centru, iškilo grėsmė prarasti šį vardą. Šaliai pradeda atsiliepti vieno vaiko politika, kuri buvo įvesta praėjusio amžiaus 8-ajame dešimtmetyje: šalies visuomenė sparčiai senėja. Tai gali nulemti, kad iki 2050 m. Kinijoje smarkiai pradės trūkti darbo jėgos, tvirtina žinovai. Spėjama, kad darbingo amžiaus Kinijos gyventojų skaičius 2050 m. bus nusmukęs iki 61 proc.

Ispanijos vyriausybės atstovas per Azijos ir Europos vadovų susitikimą sakė, kad vyriausybė vis dar svarsto galimybę kreiptis pagalbos į ES gelbėjimo fondą, ir atsisakė nurodyti, kada šalis gali paprašyti tokios pagalbos. Anot jo, Azijos vadovai per tą susitikimą spaudė Europą susitvarkyti savo finansus ir euro zonos sprendimų priėmėjai dėl to turėtų būti ryžtingesni.

Lenkijos dujų įmonė PGNiG (Polskie Gornictwo Naftowe i Gazownictwo) pasiekė, kad Rusijos dujų susivienijimas „Gazprom“ padarytų nuolaidą dujoms. Verslo spaudos šal-

tiniai tvirtina, kad šalys susitarė pakeisti formulę, pagal kurią skaičiuojama tiekiamų dujų kaina. Rusiškų dujų kaina nuo dabartinių 550 dol. už 1,000 kubinių metrų sumažės iki 450 dol. Lenkai kasmet sutaupys iki 3 mlrd. zlotų. Lenkijai reikės apie 14 mlrd. kubinių metrų dujų per metus, iš jų apie 10 mlrd. lenkai perka iš rusų. Esamose sutartyse dėl dujų kuro kainos Lenkijai susietos su naftos kaina ir skaičiuojamos doleriais.

Japonijos automobilių gamintoja „Suzuki Motors“ nebepardavinės automobilių Jungtinėse Valstijose, nes jai sunkiai sekasi varžytis su kitais gamintojais antroje pagal dydį pasaulio rinkoje. Gamintojos augimui šalyje pakenkė susitelkimas ties mažais automobiliais ir griežtos JAV saugumo taisyklės. Be to, rezultatai nukentėjo ir dėl stipraus jenos kurso. Per praėjusius finansinius metus gamintojos JAV padalinys patyrė nuostolių už 15,8 mln. JAV dol. Dabar bendrovė didžiausią dėmesį skirs motociklų, visureigių ir laivyno įrangos pardavimui JAV rinkoje.

Mokslininkai iš Europos ragina arba uždrausti, arba bent jau pastebimai apriboti žmogaus organizmui žalingų kvepalų sudedamųjų dalių naudojimą. Specialistai žmogaus sveikatai pavojingų medžiagų aptiko ir garsiuosiuose „Chanel No. 5“, ir „Miss Dior“ kvepaluose. Prieš 90 metų sukurta „Chanel No. 5“ – vieni iš geriausiai pasaulyje žinomų kvepalų, kurių gamyba ir prekyba jau labai greitai gali būti nutraukta. Tyrimai atskleidė, jog šiuose kvepaluose gausu alergiją sukeliančių medžiagų, pavojingų Europos Sąjungos gyventojų sveikatai. Europos Komisija naujus reikalavimus kvepalų gamintojams žada pateikti 2014 m. sausį.

Likus mažiau nei metams iki visuotinių rinkimų, Vokietijos centro dešiniųjų koalicija ketina didinti vaikų pašalpas ir atsisakyti nepopuliaraus medicinos mokesčio. Trys koaliciją sudarančios partijos taip pat susitarė imtis didesnių pastangų, kad padėtų skurdiems pensininkams, padidintų išlaidas transporto projektams ir pasiektų, kad biudžetas iki 2014 m. būtų struktūriškai suderintas. Vokietija gerai atlaikė Europos ekonomikos krizę, o biudžeto pajamos iš mokesčių šiomet buvo didžiausios.

Mama mia, ar Kolumbas TIKRAI buvo lietuvis?

**RAIMUNDAS
MARIUS LAPAS**

Gimęs 1961 m. Pico miestelyje, Azorų saloje, portugalas Manuel da Silva Rosa – kontroversinės knygos „O Misterio Colombo Revelado“ autorius. Nuo originalaus leidimo pasirodymo 2006 m. laikas sulaukė prieštarų nuomonių visame pasaulyje.

1973 m. Rosa su tėvais imigravo į JAV. Koledže studijavo vadybą bei meną, netrukus kaip grafikas buvo samdomas garsių redakcijų: „Boston Globe“, „Atlantic Monthly“ ir „Boston Magazine“. Tačiau pats Rosa save laiko poetu, dainų kūrėju, prodiuseriu ir keliauninku. Su bendraminčiais jis planuoja surengti regatą Kristupo Kolumbo grįžimo takais.

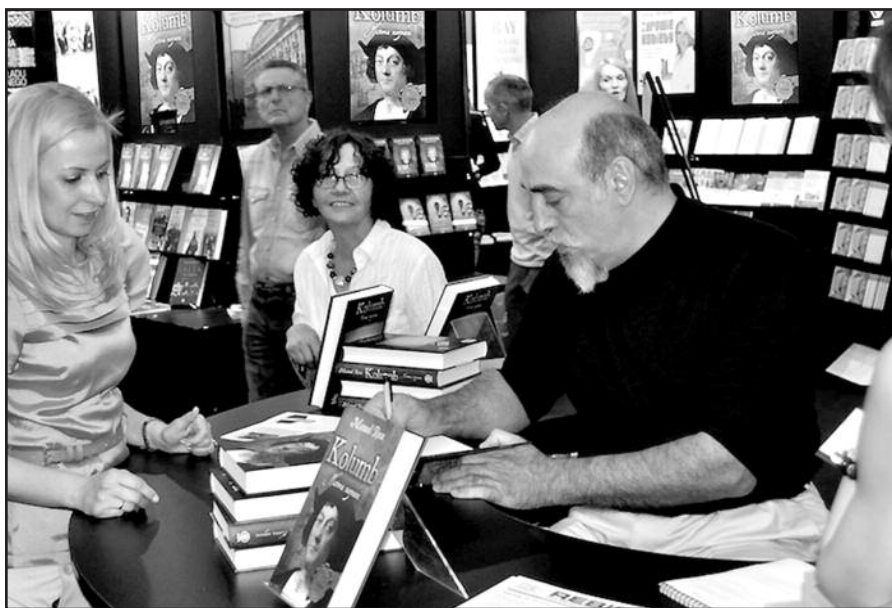
Rosa yra parengęs tris knygas, kuriose atskleidžiami nauji archyviniai faktai apie nuostabų Kolumbo gyvenimą ir tikroji jo tapatybė. Jeigu akademinis pasaulis patvirtins jo atradimus, Rosa taps žmogumi, perrašiusiu svarbią istorijos dalį – į „naujojo pasaulio“ atradėjo biografiją bus žiūrima visiškai kitaip. Daugiau nei 20 metų kilnojęs Viduramžių dokumentus Portugalijos, Ispanijos, Dominikos Respublikos bei Lenkijos archyvuose, Rosa mano išsprendęs 500 metų senumo mįslę. Jo teigimu, Kolumbas buvo kunigaikštis, vardu Segismundo Henriques, gimęs Madeiroje, Portugalijoje, Lenkijos karaliaus Vladislavo III, kuris, manoma, žuvo 1444 m. Varnos kautynėse, sūnus. Anot Rosa, Vladislavas III kautynėse išliko gyvas ir paspruko į Madeiros salą. Ten jis buvo žinomas kaip „vokietis Henrikas“. Madeiroje pabėgėlis Lenkijos valdovas su žmona portugalų didike Senhorinha Annes susilaukė sūnaus – Kristupo Kolumbo.

Rosa tyrinėjimai neapsiribojo archyvų bei bibliotekų medžiaga. 2003–2006 m. buvo atliekami DNA („deoxyribonucleic acid“) tyrimai. Vadovaujant Granados universiteto profesoriui Jose Lorente, Manuel ir jo bendradarbių mokslinio darbo rezultatai iš esmės patvirtino, kad istorija iki šiol buvo klaidingai pateikiama. Iš 477 DNA testų, atliktų Kolumbo šeimos palikuonims, gyvenantiems Italijoje, Prancūzijoje bei Ispanijoje, visi buvo neigiami. Tai tarsi 477 papildomi teiginiai, patvirtinantys Rosa versiją!

Rosa taip pat yra įsitikinęs, jog Kolumbas, dėl savo gimimo aplinkybių ir norėdamas apsaugoti tėvo tapatybę, privalėjo slėpti savo tikrą vardą bei tapatybę. Gal ne veltui Lusafonos universitete, Lisabonoje, dirbantis profesorius Jose Carlos Valazans teigia, jog tai „knyga, kuri amžiams pakeis požiūrį į mūsų istoriją“.

Pajudintas širšių lizdas

Apie Rosa ir jo tyrinėjimus išgirdau prieš keletą metų. Iš pradžių man visa ši istorija atrodė neįtikinamai. Tačiau po truputį nuomonę pradėjau keisti. Su Manuel susipažinau virtualioje erdvėje prieš metus. Tuomet jis susilaukė nuo pokalbio su lietuvių spauda. „Palaukime iki ateinančių metų, kai pasirodys mano knyga lenkų kalba“, – jo atsakymas nuskambėjo kaip mandagus išsisukinėjimas. Metai praėjo, ir „Kolumb. Historia nieznana“ iš tikrųjų pasiekė skaitytoją. Išpūdinga, gausiai iliustruota, net 485 puslapių, „Rebis“ leidyklos iš-

Kontroversinės knygos apie Kolumbą autorius Manuel da Silva Rosa pasirašinėja savo knygoje.

leista knyga iš Poznanės atskrido ir į mano pašto dėžutę. Varčiau ją dieną naktį, tarsi pasičiupęs spalvingiausią detektyvą. Ir štai poryt, lapkričio 10 d., Čikagoje, Copernicus Center, įvyks šios kontroversinės knygos sutiktuvės, o man pavyko užkalbinti nepaprastai užimtą jos autorių.

Manuel, iškart paprašęs kreiptis į jį vardu, sakė, jog ilgą laiką nesigilino į Kolumbo praeitį, tikėjo tuo, kas buvo rašoma istorijos vadovėliuose. Suvo- kė Kolumbą, jo žodžiais, „kaip idiotą, kuriam pasisekė, nors jis ignoravo faktą, kad pasiekti Indiją plaukiant į Vakarus neįmanoma“. Tačiau sužinojęs, jog garsusis keliauninkas susituokė su portugalė didike dar 15 metų prieš „Amerikos atradimą“, Manuel domėtis šia asmenybe pradėjo giliau. Juk didikai nesituokdavo su valstiečiais! Taip prasidėjo daugiau nei du dešimtmečius trukusios Rosa klajonės po įvairius archyvus ieškant „tiesos“.

2006 m. pasirodė jo tyrinėjimų rezultatai portugalų kalba „O Misterio Colombo Revelado“. Knygą teigiamai įvertino tiek portugalų akademine bendruomenė, tiek eiliniai skaitytojai. Žymus istorikas prof. Joaquim Versissimo Serrao asmeniškai padėkojo Manuel, absoliučiai sutikdamas su tyrinėtojo išvadomis. Šalies istorikai buvo priversti naujai pažvelgti į Portugalijos praeitį – mat Francisco Contente Domingues savo naujoje knygoje palaikė Rosa nuomonę, jog portugalai atrado Braziliją dar prieš 1500 metus. Knyga knygynuose ištirpo, tačiau antroji laida per aštuonerius metus taip ir nepasirodė. Autorius mano, kad leidėjai pabūgo dar kartą leisti tokią storą (beveik 700 puslapių) knygą, kainavusią daugiau nei eilinio skaitytojo vienos dienos uždarbis.

2009 m. jau ispanų kalba ir žymiai suplonėjusi pasirodė Rosa „Colon: La Historia Nunca Contada“. Ruošiant šį leidimą, autoriui teko daug skyrių perrašyti ar tiesiog išmesti. Ispanų skaitytojui teko „sušvelninti“ tas vietas, kur rašoma apie portugalų nepykantą karalienę Izabelei Kolumbo laikais. Tačiau, skirtingai nuo portugalų leidimo, „Colon: La Historia Nunca Contada“ sulaukė antros laidos.

Galop 2012 m. rudenį (įdomu, kad knyga išleidžiama kas treji metai) atsirado ir lenkiška knygos laida. Kadangi autorius nagrinėja karaliaus Vladislavo III sūnaus Kristupo Kolumbo tikrąją tapatybę, nenuostabu, jog „Kolumb. Historia nieznana“ su-

laukė itin didelio atgarsio tarp Lenkijos knygų mylėtojų. Manuel tvirtina, kad čia perrašoma ne tik paties Kolumbo, bet iš dalies ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorija. Sudėtinga buvo nežinomam autoriui, dar ir nemokančiam lenkų kalbos, „pramušti“ tokį kontroversinį rankraštį. Juk tyrimo rezultatai iki šiol skelbtą pasaulio istoriją verčia aukšty- n kojomis!

O kaip lietuviai – ar priima jie tokį „netradicinį“ požiūrį? Manuel įsitikinęs, jog lietuviška knygos laida pasirodys, klausimas tik, kuri leidykla panorės (ar išdrįs) imtis jos spausdinimo. Šiuo metu vyksta derybos su keliomis leidyklomis, tačiau kol kas jokių sutarčių nepasirašyta. Amerikiečiai taip pat „nedrąsūs“. Autorius atskleidžia, kad jo knyga jau baigiam- a versti į anglų kalbą, bus įtraukiami ir naujai atrasti faktai. Tačiau pašnekovas apie leidėją tyli – JAV jo iki šiol nėra.

Paklaustas apie itališką laidą, Rosa atsako atvirai: „Isivaizduokite, aš tarsi ištrinu italų herojų iš pasaulio istorijos knygų. Mano tyrimai neatrado jokio pritarimo Italijoje. Esu net sulaukęs grasinimų sugadinti mano, kaip mokslininko, vardą, jei nenutrauksiu savo tyrimų rezultatų skelbimo.“

LDK palikuonis – tinkamas herojus Hollywood?

Rosa nėra iš tų, kurie sėdi rankas sudėję ir laukia lauro lapų vainikų. Jis rengia scenarijų kino filmui. Nors Manuel yra svarbi akademinio pasaulio nuomonė, jis neslepia, jog tiki- si, kad kontroversiniai atradimai su- domins ir žymiuosius Hollywood kino kūrėjus. Ne paslaptis, kad skandalin- gos istorijos peni pramogų verslo sostinė, o Rosa gerai žino, jog yra su- kūręs tikrą „bombą“.

Mano pašnekovas sutinka, jog pavojus šiai akademinei bombai virsi- ti spalvinga hollywoodiška pasakaite egzistuoja. „Mes stengiamės sukurti scenarijų, – teigia jis, – kuris įamžintų Kolumbą ir kaip kunigaikštį, ir kaip portugalą šnipą. Suprantame, jog rezultatas bus veiksmo filmas, ne dokumentika. Tad jeigu žiūrovas pa- geidautų sužinoti daugiau faktų apie Kolumbą, pirmiausia turėtų perskai- tyti mano knygą.“

Na, o man peršasi kita mintis – gal neblogas rinkodaros žingsnis būtų sukurti pilno metražo dokumentinį filmą apie tikrąją Kolumbo tapatybę jaunam žiūrovui? Smagu justi, kad

mudu su Manuel mąstome panašiai. „Pateikti naują Kolumbą galima įvairiai – įskaitant dokumentinius fil- mus, komiksus bei video žaidimus.“ Ilgus metus archyvuose praleidęs mokslininkas mano, kad reklamos galimybės beribės – juk Kolumbą žino visas pasaulis. „Tačiau palaipsniui, žingsnis po žingsnio – juk ir Roma nebuvo pastatyta per parą, kaip, beje, ir Kolumbo istorija po truputį apaugo neteisingais faktais. Labai ilgai už- truks, kol bus atitaisyta istorinė klai- da, – neturi iliuzijų pašnekovas. – Žmonės privalės šviestis pirmiausia skaitydami.“

Manuel išpėja, jog Pietų bei Šiau- rės Amerikoje Kolumbo vardas jau beveik tapo keiksmazodžiu. Žmonės jį vertina pagal šiuolaikinius reikalavi- mus: priskiria jam nebuvusius įvy- kius, o liūdniausia yra tai, kad kaltina Kolumbą JAV indėnų genocidu. „Apie tokį spalvingą asmenį kaip Kolumbas drąsiai gali gimti mažas serialas TV ekrane“, – tvirtina Rosa.

Ar jau sulaukta pasiūlymų iš Hollywood? O gal užsienio prodiuse- riai beldžiasi į duris? Kontroversinės knygos autorius teigia, kad sulaukė dėmesio iš kelių dokumentinių filmų kūrėjų, tačiau paraiškų pilno metražo vaidybiniam filmui kol kas nėra. Rosa manymu, ši nauja biografija yra „nuostabi klastos, melo, intrigų, nu- žudymų, apgavysčių, išdavysčių, t. y. paties Kolumbo atliktų nusikaltimų istorija. Jis gyveno tarsi tų laikų James Bond – slapstasis agentas Portu- galijos karaliaus Jono II dvare“.

Kelionė tęsiasi

Kaip jau supratote, kuo gilyn į mišką, tuo daugiau medžių. Rosa toli gražu nebaigė tyrinėti Vladislavo III šeimos istorijos. Autorius toliau pluša archyvuose, ieškodamas medžiagos apie karaliaus dingimą. Būsimos kny- gos pavadinimas – „Yahaila. Heir To The Throne“.

Tikiuosi, jog sužadinau jūsų smalsumą. Dabar – geriausia žinia. Praleidę susitikimą su Manuel Rosa Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, turite proga šeštadienį, lapkričio 10 d., 6:30 val. v. apsilankyti jo knygos „Kolumb. Historia nieznana“ sutiktuvėse Copernicus Center (5216 W. Lawrence, Chicago; netoli Kennedy greitkelio, prie pat Jefferson Park CTA metro stotelės). Vakaras vyks angliškai. Galėsite įsigyti ir knygą su auto- riaus autografu. Visus nuoširdžiaus-iai kviečia Joseph Conrad jacht- klubas Čikagoje.

Driver-Local

CRST Dedicated is hiring Class A Intermodal drivers immediately for Drayage Service in McCook, IL
HOME EVERY NIGHT!!!

-Avg. \$950/week or 50K year
-2,000-2,500 miles/week
-\$250 Sign On Bonus
-Day One Health
-'13 International Day Cabs
-9 mos Class A exp. required

Call 855-261-2778
www.drivecrst.com

Trokštu pabuvoti ten,
kur vargo seneliai ir proseneliai
Eglė Česnakavičiūtė
Nr. 4

„Misijos Sibiras-2012“ dalyviai Lietuvos Respublikos ambasadoje Maskvoje.

Išėjus iš to eglyno mano veidas degte degė, nors ir bandžiau laikyti atstumą. Labai džiaugiausi, kad ši atkarpa baigėsi – joje tik priekyje einančio draugo kuprinę galėjau matyti ir saugotis į veidą skriejančių šakų.

Toliau kelias ėjo lapuočių miškų takeliais palei pelkynus. Kai kur kelias buvo šlapias, reikėdavo ieškoti patogesnių praėjimų. Netgi čia, kur dar, širdis jautė, nebuvo sudėtingiausios žygio vietos, bendražygiai gelbėjo kas kaip galėjo – ranką paduodavo, kad būtų lengviau balą vidury siauro keliuko persokt, paprašyti greitai pataisydavo smunkantį nuo kuprinės viršaus kilimėlį ar ištraukdavo vandens. Įsiminė atvejį prie užpelkėjusio upelio, per kurį buvo nuvirtęs tik vienas sutrešęs rąstukas. Kažkas juokaudamas šūktelėjo: „Gi turime tiltų inžinierių – tegu suprojektuoja, kaip išplatinti ir sutvirtinti tiltą.“ Kadangi tas žmogus buvo kažkur mūsų „gyvatės“ pabaigoje, neišgirdo. Užtat nieko nelaukę kariškiai bei priekyje stovėję vyrukai ėmė mikliai dėti vieną po kito rąstus ar storesnes šakas. Taip netrukus susidėliojo visai neblogas tiltelis. Net merginos, tempusios veik už save didesnes kuprines, nepabijojo per jį eiti. Per šį lieptą, nors keletas ir kluptelėję, sėkmingai perėjo visi žygio dalyviai.

Toliau ėjome krūmynais, kurių viduryje stabtelėjusi net neįsivaizdavau, kaip reikėtų iš jų išeiti. Laimei, laukdama mūsų „karavano“ prie tiltelio, spėjau apsimumūriuoti galvą skarele, nes jau pasimokiau iš ėjimo be jos per eglyną. Plaukai buvo pilnutėliai spyglių, sausų šakelių. Vėliau ta skarelė tikrai pravertė. Galybė voratinklių, kibių augalų, šakų, lendenčių į veidą... Šioje atkarpoje įvyko pirmi apsikeitimai rankose nešamomis vandens atsargomis. Po kiek laiko mūsų pačių minamas takas ėmėsi darytis nebelygus – kilome aukštyn žemyn per nedideles kalvelas.

Gana netikėtai priėjome pirmąją tikslus istorinius įvykius menančią vietą. Tai Dainavos apygardos Šarūno rinktinės vado Benedikto Labėno/Labensko – Kariūno žūties vieta. Maščiau, kur man girdėtas Kariūno slapvyvardis. Pastaraisiais metais

skačiau daug atsiminimų, istorinių kronikų, dienoraščių. Tačiau niekaip negalėjau prisiminti, kuo pasižymėjo šis partizanas. Arnoldas priminė: Kalesninkų miške 1949 m. kovo 7 d. Kostas Kubilinskas nušovė jį miegantį ir po to išdavė kitas žinomas partizanų slėptuves. Tada dar kartą susimąsčiau apie K. Kubilinską. Jo poezija vaikams iki šiol yra privaloma pradinio ugdymo įstaigose. Manau, taip pat privaloma žinoti, kad dėl jo kaltės žuvo 15 partizanų. Labiausiai man nesuvokiama – kaip jis, infiltruotas į partizanų būrį, galėjo metus neišsiduoti, o paskui ramia širdimi nušauti miegantį žmogų, kuris juo visiškai pasitikėjo. Bet geriau pagalvojus... lengva mums, dabar gyvenantiems šiltai ir patogiai, teisti. Niekad nežinau, kaip būtum elgęsis, jei būtum gyvenęs vos šešiasdešimčia metų anksčiau. Ką pasirinktum – gyvybę ir paslaugą KGB pareigūnams, ar kalėjimą, kančias ir mirtį.

Viena mergina paskaitė Dzūko dienoraščio ištrauką apie šį įvykį. Pagerbė žuvusių partizanų prisiminimą tylos minute, griebėmės kirvukų, peilių, rankas įmovėme į darbinės pirštines. Per keletą minučių vaizdas smarkiai pakito. Kryžius, kurio tik viršūnė matėsi iš po paparčių ir kitų augalų bunkerio, visas išlindo į dienos šviesą. Maža to, bekapodama paparčius aplink jį, pastebėjau, kad šalia prieš keletą metų buvo prismaigstyta dirbtinių lelijų, o kryželis apdėliotas žvakėmis. Nors tokių kapinėse nederėtų palikti (reikėtų išmesti į šiukšlių dėžę), čia mes matėme prasmę jas palikti, kad žmonės, ar netyčiom užklydę į šią vietą, ar ilgai jos ieškoję, matytų, kad partizanų atminimas vis dar gerbiamas ir prisimenamas.

Ilgai negalėjome čia pasilikti. Keli vaikinai improvizuotu būdu markeriais paryškino memorialinės lentos užrašą: „PARTIZANAI VOVE-RIS VACLOVAS „ŽAIBAS“, KAZLAUSKAS J. „ŠERNAS“, KAZLAUSKAS – „VANAGAS“, P. ŠILANSKAS – „LABUTIS“ ČIA ŽUVO 7.03.1949“. Gal jis išliks nors kiek ilgiau ir bus lengviau įskaitomas čia užklysiančių žmonių.

Bus daugiau.

CHIRURGAI

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos susitarus

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

SIŪLO DARBĄ

Ieškome patyrusios auklės 6 mėn. ber-niukui Čikagoje, Logan Square. Darbas 3 dienas per savaitę (treč., ketv. ir penkt.) nuo 8 val. r. iki 6 val. v. Skambinti: 773-986-0938 arba delete.ieva@gmail.com

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania
90-toji sukaktis

Dabartinė L.S.T. Korp! Neo-Lithuania vyr. valdyba. Sėdi (iš k.): Vaclovas Mažeika (arbitr elegantiarum), Algis Augaitis (įždininkas); stovi: Vida Girdvainienė (sekretorė), Eduardas Modestas (pirmininkas) ir Daiva Meilienė (vicepirmininkė).

Atkelta iš 5 psl.
Silvijos Burokaitės prieš trejus metus VDU Menų fakulteto Menotyros katedrai įteiktą magistro baigiamąjį darbą „Tarpukario Tautinės lietuvių studentų korporacijos ‘Neo-Lithuania’ kultūrinės tradicijos ir tautinio tapatumo iniciatyvos“. Ji rašo: „Kiekvienas žmogus, o ypač kiekvie-na tauta, savo identitetą apibrėžia tam tikrais ir visiems suprantamais bruožais, kurie leidžia jiems išsiskirti iš kitų tarpo. Išskirtiniais, bet kartu ir visiems bendrais bruožais, galima laikyti kalbą, pilietybę, religiją, pa-pročius, tradicijas ir kita.“ Išvadose Burokaitė pažymi: „Vienas išskirti-nių korporacijos akcentas – gausi ir įvairi atributika. ‘Neo-Lithuania’ na-

riai nešiodavo uniformą, kurią suda-rė kepurė ir juostelė, kaip savo atpaži-nimo ženklus. Korporacija turėjo savo vėliavą, tačiau daugiausia tautinių simbolių buvo herbe. Jį sukūrė skulp-torius dailininkas Antanas Aleksan-dravičius, daug prisidėjęs prie neoli-tuanų rūmų puošybos. Visa atributi-ka buvo tampriai susieta su tautinio identiteto formavimusi.“
Kasmet aš, Korporacijos „Neo-Lithuania“ filisterė, stengiuosi aplan-kyti neolituanus Kaune, susipažinti, pabendrauti su jais, pasidžiaugti jų buvimu, jų tikėjimu tautine mintim ir pasiruošimu savo įsitikinimus ginti viešai, kaip jau ne kartą tai parodė. Vivat, crescat, floreat T.L.S. Korp! Neo-Lithuania!

Ryga

Latvijos lietuviai yra išsibarstę maždaug dešimtyje Latvijos miestų. Rygos mieste susibūręs didžiausias ir veikliausias Latvijos lietuvių telkinys. Iš 25,000 Latvijoje gyvenančių lietuvių apie 8,000 gyvena Rygoje. Rygos lietuviškos veiklos pagrindinis variklis yra Rygos lietuvių vidurinė mokykla (latv. Rīgas Lietuviešu vidusskola) ir jos direktorė, mokslus išėjusi Vilniuje, daugiau nei 20 metų Rygoje besidarbuojanti žemaitė Aldona Gedvilaitė Treija.

Bet lietuvių Rygoje yra buvę ir anksčiau. Nuo XIII a. pabaigos iki XIV a. pradžios Rygoje stovėjo lietuvių karių įgula. XIX a. antroje pusėje, kaip ir į anksčiau minėtus Liepojos ir Jelgavos miestus, į Rygą lietuviai irgi važiavo darbo ieškoti. Jau tada Rygoje kapitalas buvo kalamas, lietuviai darbo rasdavo Rygos geležinkelio vagonų statyboje, popieriaus ir gumos fabrikuose, degtinės varyklose ir alaus bravoruose, linų verpyklose, lentpjūvėse, baldų dirbtuvėse, prie tramvajų ir geležinkelių, uostuose ir kitur. Nuo pat įkūrimo Ryga buvo prekybos ir pramonės miestas.

Rygoje latviai sudaro 42 proc. visų gyventojų, rusai – 41 proc. Tačiau jeigu prie rusų priskaičiuosime ir baltarusius, ukrainiečius ir lenkus, tai Rygoje 51 proc. visų gyventojų yra slavai. Šiame latvių ir dar kol kas slavų mieste Rygos lietuvių vidurinė mokykla užima garbingą ir mums lietuviams itin svarbią vietą. Į mokyklą pirmiausia priimami lietuvių šeimų vaikai, kurie sudaro apie pusę 400 mokyklos mokinių. Priėmus lietuvius vaikus, likusias vietas užpildo latvių, rusų ir kitų tautybių vaikai.

Šioje mokykloje kiekvienas mokinytis – ne tik lietuvis, bet ir latvis, rusas, ukrainietis ar kitos tautybės – privalo išmokti lietuviškai. Bet dėl to, kad mokykloje mokslas pripažintas aukšto lygio, lietuvių kalbos reikalavimas neatbaido kitataučių, iš kurių mokykla susilaukia 50 proc. daugiau prašymų negu mokykloje yra vietų. Mokiniai išeina visus Rygos mokslo ministerijos nustatytus bendro kurso reikalavimus, papildomai jiems dėstoma lietuvių kalba, istorija ir kultūra. Lietuvos valdžia mokyklą paremia finansiškai, bet ją, kaip ir kitas Latvijos mokyklas, išlaiko Latvijos Respublikos valdžia.

Man teko dalyvauti mokslo metų pradžios šventėje, kurioje tarp svečių buvo LR ambasadorius Latvijai, Lietuvos Seimo narys Valdemaras Valkiūnas, įvairūs Rygos valdžios atstovai. Atidarymo metu pasirodė mokiniai su tautiniais šokiais, eilėrašiais – viskas buvo atlikta lietuvių ir latvių kalbo-

Lietuviškais Latvijos keliais

II

DONATAS JANUTA

Viduryje iš kairės: Latvijos Respublikos prezidentė Vaira Vykė-Freiberga ir mokyklos direktorė Aldona Gedvilaitė Treija tarp Rygos lietuvių vidurinės mokyklos mokinių.

Rygos lietuvių vidurinės mokyklos vėliava.

mis. Direktorės Gedvilaitės Treijos pastangomis įkurta ir išvystyta mokykla ir mokyklos patalpos yra ir Rygos lietuviškos veiklos centras, neoficialūs „lietuvių namai“. Čia susirenka, repetuoja, pasirodo Lietuvos draugijos ir ansambliai, čia švenčiama Vasario 16-oji ir kitos Lietuvos šventės.

Okupacijos ir karo muziejai

Tokio senamiesčio, kaip Vilniuje, Ryga turi tik kelias trumpas gatveles miesto centre. Rygos centras susideda beveik vien iš šešių aukštų art nouveau stiliaus namų, Latvijos vokiečių statytų XIX a. pabaigoje – XX a. pradžioje, kurie labai primena Paryžiaus ir kai kurių Vokietijos didmiesčių kvartalus. Turistinių įdomybių Rygoje netrūksta –

ten tikrai galima pramogauti, linksmintis ar kultūros pasisemti. Nes didelę ir svarbią Latvijos istorijos, kaip ir Lietuvos dalį, sudaro pakartotini svetimšalių – vokiečių, švedų, rusų – užkariavimai ir okupacijos. Du muziejai pačiame miesto centre verti aplankyti. Vienas yra Okupacijos muziejus, kitas – Karo muziejus.

Keturkampį, tarsi didelį juodos spalvos karstą, sovietų griozdiško modernizmo stiliaus pastatą, ku-

riame dabar įsikūręs Okupacijos muziejus, pirmą kartą aplankiau dar sovietmečiu. Tada jame veikė Latvių šaulių (Latviešu strēlnieki) muziejus. Sovietai garbino Latvių šaulius, nes latvių dalyvavimas Rusijos pilietiniame kare bolševikų pergalei buvęs lemtingas.

1915 m. vokiečiams veržiantis į Latviją, latviai gavo Rusijos caro leidimą Rusijos kariuomenėje sudaryti atskirus Latvių šaulių būrius. Vėliau, 1917 metais, didžiuma Latvių šaulių perėjo pas bolševikus ir buvo patikimaisi ir narsiausi bolševikų kariai. Ne tik Lenin pasirinko juos savo asmeniniais sargybiniais, ir pilietiniame kare jie pasižymėjo svarbiausiose kovose prieš visus bolševikų priešus. Latvių šaulių pulkininkas Jukums Vacietis tapo pirmuoju Raudonosios armijos kariuomenės vadu.

Po Sovietų Sąjungos sugriuvimo buvusiam šaulių muziejaus pastate buvo įsteigtas Okupacijos muziejus, kuris fotografijomis, dokumentais ir tų laikų išlikusiais eksponatais labai aiškiai, vaizdingai ir išsamiai parodo 1941–1991 m. trijų okupacijų – sovietų, vokiečių ir sovietų – kovas, trėmimus ir kančias. Jeigu į vieną vietą sudėtume Vilniaus Genocido muziejų ir Grūto parko eksponatus, būtų kiek panašu į tai, ką randame Rygos Okupacijos muziejuje.

Ne per toliausiai esančiame Karo muziejuje irgi išpūdingai pavaizduotos latvių karių kovos Pirmajame pasauliniame, Rusijos pilietiniame, Latvijos nepriklausomybės ir Antrajame pasauliniame karuose. Pažymėtina, kad Rusijos pilietiniame kare bolševikų pusėje kovojo apie 20,000 latvių ir maždaug pusė tiek latvių kovojo prieš juos baltųjų pusėje. Panašiai latvis prieš latvį buvo priversti stoti ir Antrajame pasauliniame kare. Bet kai 1944 m. gruodžio mėnesį Rytų fronte Latvijos „Waffen SS“ 19-ta divizija sutiko dvi sovietų mobilizuotų latvių divizijas, nė viena pusė neparodė noro kautis ir kartais atsitraukdavo be šūvio. Po kelių dienų sovietai savo latvių divizijas perkėlė kitur.

Salaspilis arba Kircholmas

Salaspilis, miestelis netoli Rygos, daugelį metų buvo žinomas vokišku vardu Kircholmas. Ši vietovė į lietuvių istoriją įeina ir Kircholmo, ir Salaspilio vardais. 1605 m. rugsėjo 17 d. čia vyko didelis Kircholmo mūšis, kuriame lietuviai, vadovaujami Lietuvos garsiausio karo vado, Didžiojo Lietuvos etmono Jono Karolio Katkevičiaus-Katkaus (1560–1621), sumušė keturis kartus didesnę švedų karuomenę. Švedai prarado 9,000 nukautų, o lietuvių žuvo tik 100 ir keli šimtai buvo sužeista. Kovos lauke nukentėjo visi švedų karo vadai: žuvo du švedų generolai, vienas sužeistas, pats Švedijos karalius Karolis IX, sunkiai sužeistas, tik su keliais šimtais išsigelbėjusių švedų raitelių laivu pabėgo į Švediją.

Kircholmo mūšio vietoje šiandien stovi paminklinis akmuo, kuriame įrėžtas užrašas gerbia tos kovos pergalę. Užrašas – tik latvių ir lenkų kalbomis, nors lenkai mūšyje nedalyvavo. Pergalė buvo ne latvių ar lenkų, bet lietuvių, ir Katkevičius, Kretingos miesto įkūrėjas, laikė save lietuviu. Po Kircholmo pergalės prieš švedus Katkevičių pasveikino Anglijos ir kiti Europos karaliai bei Turkijos sultonas. Atsiminkime ankstesnes kovas – Saulės, Skuodo, Durbės, kurios prasidėjo su popiežiaus skelbtomis kryžiaus karais prieš lietuvius ir žemaičius. Skirtingai nuo jų, po Kircholmo pergalės, neatsilikdamas nuo kitų Europos valdovų, popiežius irgi pasveikino Katkevičių.

Gaila, kad tuometinė netvarkingai valdoma bendra Lietuvos-Lenkijos valstybė nemokėjo Katkevičiaus ir kitų pergalių išnaudoti politiškai. Pasukiniuosius 30 savo gyvenimo metų Katkevičius praleido beveik be pertraukos kovodamas prieš švedus, rusus, turkus, moldavus, kazokus ir net prieš maištaujančius lenkų bajorus.

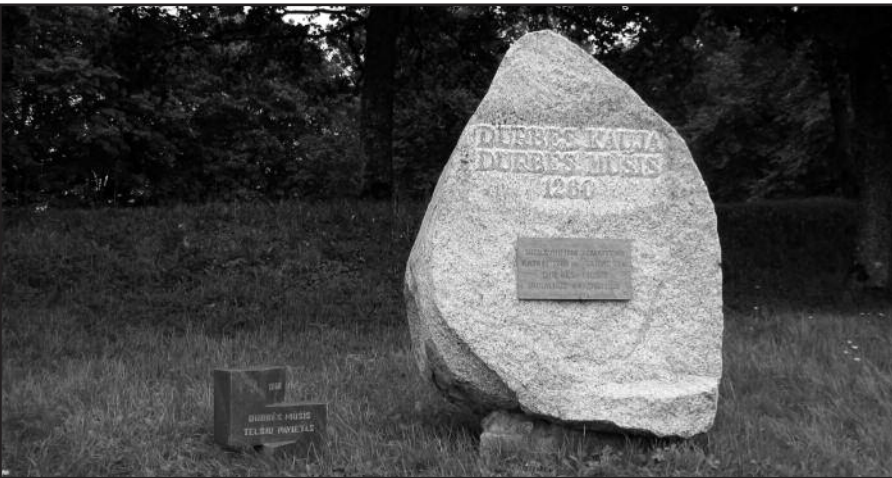
Nacių vokiečiai, tie kalavijuočių ir kryžuočių palikuonys, Antrajame pasauliniame kare Salaspilyje įsteigė koncentracijos lagerį – „Stalag 350“. Šiame lageryje buvo įkalinta nemažai lietuvių, tarp jų

Rygos lietuvių vidurinės mokyklos mokslo metų pradžia: moksleiviai šoka tautinius šokius, 2012 m. rugsėjo 3 d.

generolas Plechavičius ir jo štabas. Lagerio vietoje dabar stovi išpūdingas, sovietmečiu pastatytas memorialas ten kalintiems, kankintiems ir nužudytiems. Daug sovietų meno pelnytai laikoma menkos vertės kiču.

Bet šis didingas ansamblis, sukurtas latvių architektų ir skulptorių, su didžiulėmis akmeninėmis žmonių statulomis yra įsidėmėtinais iškilus nacių režimo aukų atminimas.
Bus daugiau.

Akmuo Durbės pergalei atminti, su žemaitišku užrašu: „Diekavuojam Žemaitems katrei 1260 m. Leipas 13 d. Dorbes mūšie nugalieje Kryžiuotus“.

2012 metų „Paslapčių ieškonė-Detroit“

Atkelta iš 5 psl.

Skiltis, atlikusi visas užduotis ir pirma pasiekusi pabaigą, laimi „Paslapčių ieškonę-Detroit“.

Rezultatai

Skiltys, baigusios ieškonę, buvo kviečiamos pavalgyti šilto maisto, kurį paruošė Detroit Barauskų šeima, padedama Jaunučio Zubricko. Po valgio padaryta didelė grupinė nuotrauka, kad visi ilgai prisimintų šį ypatingą renginį. Vėliau vyko premijų įteikimas. Trečią vietą užėmusi skiltis „Karšti ratai“ laimėjo mažą išlikimo („survival“) komplektą. Antrąją baigusią skiltis „Motorizuoti tigrai“ laimėjo kirvuką, kurio ranke-
noje telpa mažas pjūklas. O pirmą vietą užėmusi skiltis „Lipni lėktuvai“ laimėjo „multi“ (Leatherman) įrankį. Žiūrint į dienos rezultatus, įdomu pastebėti, kad pirmų trijų vietų laimėtojai keitėsi beveik visos ieškonės metu. Tai reiškia, kad nereikia pasiduoti, o kovoti, vadovaujantis aštuntu skautų įstatu: „Skautas linksmas, su-
sivaldo ir nenustoja vilties.“ Nors visos skiltys ir nelaimėjo, atrodo, kad

visi kartu linksmi ir skautiška dvasia praleido laiką šiame ypatingame skautiškame renginyje.
O kokie miestai laukia būsimos „Paslapčių ieškonės“? Washington, Cleveland, Montreal, Los Angeles, New York...
Nuoširdus skautiškas ačiū visiems vadovams, kurie prisidėjo prie valgių ruošimo ir stočių paruošimo ir pravedimo: Paulita ir Veronika Alinskas (Boston), Linas ir Lisa Barauskas (Detroit), Diana Busuito (Detroit), Dalia Harp (Detroit), Margarita Hoffman (Chicago), Goda Inokaitis (Chicago), Rasa Karvelienė (Detroit), Ritas Kasputis (Detroit), Daumantė Kaveckas (Chicago), Eglė Keturakis (Chicago), Vilija Kiela (Chicago), Tomas Kiliulis (Boston), Julija ir Žiba Lapp (Chicago), Ginutis Matutis (Chicago), Aleksas Mitrius (Detroit), Viktė Moss (Detroit), Virga Norkevičius (Detroit), Audrius Remeikis (Chicago), Onutė Savickas (Chicago), Vaiva Slapšys (Toronto), Aušra ir Loreta Sutkus (Chicago), Alma Sventickas (Detroit), Viktorija Viskantas (Detroit), Kristė Zombor (Detroit) ir Jaunutis Zubrickas (Detroit).

Pabaiga.

ATLANTIC
Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Air Freight

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Trucking

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

8801 78th Ave **Bridgeview**, IL 60455 **Tel. 1 708-599-9680**
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

A † A MARIJA NEMANIUS

Mirė sulaukusi 94 metų.
A. a. Marija buvo žmona a. a. Alekso, mama a. a. Romo ir anyta a. a. Joan.
Nuliūdę liko: vaikai Algis ir Irma Nemanis, Lucius Nemanis, Mary ir Donald Schwerin, Regina ir James O'Toole, daug anūkų ir proanūkų, sūnėnų, dukterėčių ir kitų giminių.
Velionė pašarvota ketvirtadienį, lapkričio 8 d. nuo 4 v. p. iki 9 v. v. Foran laidojimo namuose, 7300 W. Archer Ave.
Laidotuvės įvyks penktadienį, lapkričio 9 d. Iš laidojimo namų 9:30 val. ryto velionė bus atlydėta į Our Lady of Peace bažnyčia, Darien, IL, kurioje 10:30 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių a. a. Marija bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.
Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. Foran FH. Tel. 708-458-0208
arba www.foranfuneralhome.com

A † A PRANAS TOTORAITIS

Mirė 2012 m. lapkričio 5 d., sulaukęs 87 metų.
Gimė 1925 m. rugpjūčio 15 d.
Gyveno Palos Heights, IL, anksčiau Oak Lawn ir Čikagoje.
Nuliūdę liko: žmona Aldona Naujokaitė; duktė Rasa Ramanauskienė su vyru Donatu; duktė Vilija Britton su vyru Mike; duktė Astra Andriušienė su vyru Edvardo; anūkai Justinas Andriušis su žmona Julija; Erica Kulovits su vyru Matt; Danius Andriušis, Michael Britton, Rene Andriušis, Regina Ramanauskas ir Diana Ramanauskas; sesuo Danutė Žailskas su vyru Algiu ir jų vaikai Rimas ir Dalia.
Velionis bus pašarvotas penktadienį, lapkričio 9 d. nuo 9 val. r. iki 10 val. ryto Pal. Jurgio Matulaičio misijoje, 14911 127th St., Lemont, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių a. a. Pranas bus palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse.
Vietoje gėlių prašome aukoti Rako stovyklai arba Matulaičio misijai.
Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti atsisveikinime ir laidotuvėse.

Liūdinti šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

A † A MEILUTEI BITINIENEI

iškeliavus Amžinybėn, nuoširdžiai užjaučiame jos dukrą AUDRONĘ SIDAUGIENĘ, sūnų LINĄ ir visus artimuosius.
Čikagos liuanistinės mokyklos mokytojai, administracija ir tėvų komitetas

PADĖKA A † A ANDRIUS KOLIS 1927.01.12–2012.09.16

Nenusakomai skaudžią mylimo vyro, tėvo, brolio, senelio netekties valandą sulaukėme daug paguodos ir užuojautos žodžių.
Jums, mielieji giminės ir draugai, kurie dalyvavote laidotuvėse, pareiškėte užuojautas asmeniškai, laiškais, aukojote šv. Mišioms ir šeimai, norėtume išreikšti gilią padėką.
Nuoširdžiai dėkojame kun. Antanui Saulaičiui, SJ už aukotas šv. Mišias ir atliktas apeigas kapinėse. Dėkojame laidotuvių direktoriui Donald M. Petkui už malonų patarnavimą.

Nuliūdusi Kolių šeima

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Balzeko lietuvių kultūros muziejuje** (6500 S. Pulaski Rd., Chicago IL 60629) lapkričio 9 d., penktadienį, 7 val. v. filmo apie Juozą Brazaitį „Likau gyvenimo paraštėje“ (2012) peržiūra ir susitikimas su režisieriais Algiu Kuzmicku ir Vidmantu Valiušaičiu. Filmo trukmė – 45 min. Bus galima įsigyti filmų „Likau gyvenimo paraštėje“ ir „Pavergtųjų sukilimas“ DVD kopijų.

■ **Šeštadienį, lapkričio 10 d., 2 val. p. p.** visos mokančios ir norinčios išmolti megzti kviečiamos į Mezgėjų klubą Balzeco lietuvių kultūros muziejuje (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629). Maloniai prašome atsinešti savo mezginių pavyzdžių. Susitikimo tema – lietuviški tautiniai raštai. Kviečiame atvykti ir su vaikučiais. Apie ketinimą dalyvauti būtina pranešti el. paštu: info@balzekas musuem.org arba tel. 773-582-6500.

■ **Brighton Park Švč. Mergelės Marijos** Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) sekmadienį, lapkričio 11 d., 10:30 val. r. šv. Mišias atnašaus svečias iš Lietuvos, Šv. apaštalų Jokūbo ir Pilypo ir dominikonų bažnyčios kun. Paulius Rudinskas. Prieš šv. Mišias kalbėsime Palaimintojo Jurgio Matulaičio litanią, melsimės už ligonius bei palaimintojo kanonizaciją. Po Mišių parapijos salėje – cepelinų pietūs. Dailinsimės vasaros įspūdžiais iš Teodoro Daukanto jūrų šaulių kuopos kelionės į Lietuvą, bus rodomas filmas „Tadas Blinda“ (I serija). Įėjimas nemokamas.

■ **Lapkričio 12 d., pirmadienį, 6:30 val.** v. Balzeco lietuvių kultūros muziejuje (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629) rengiamas koordinacinis pasitarimas dėl S. Dariaus ir S. Girėno transatlantinio skrydžio 80-mečio minėjimo Čikagoje renginių. Susitikime kviečiame dalyvauti organizacijas ir asmenis, planuojančius 2013 metais įgyvendinti jubiliejaus minėjimo projektus. Pasitarimu siekiama pasidalinti informacija apie planus, kad būtų išvengta kelių renginių tą pačią dieną, bei aptarti bendradarbiavimo galimybes. Ketinančius dalyvauti maloniai prašome apie tai pranešti el. pašto adresu: admin@lt conschi.org. Dėl papildomos informacijos kreipkitės tel. 312-397-0382, trump. nr. 204.

■ **Lietuvių meno ansamblis „Dainava“** atliks lietuviškų sakralinių kūrinių programą Čikagos arkivyskupijos renginyje „One Sacred Communion – A Multi-Cultural Sacred Concert and Prayer Service“, penktadienį, lapkričio 16 d., 7 val. v. Motherhouse of the Congregation of St. Joseph (1515 W. Ogden Ave., La Grange Park, IL). Koncertas nemokamas. Programoje giedos šeši Čikagos apylinkių etniniai religiniai chorai. Nuosirdžiai kviečiame į šį neeilinį renginį!

■ **Artėja Palaimintojo Jurgio Matulaičio, MIC, metų pabaiga.** Ateinantys naujieji metai pavadinti Tikėjimo metais. Matulai-

čio metų renginių komitetas sekmadienį, lapkričio 18 d., po 10:30 val. r. šv. Mišių Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje ruošia Palaimintojo Jurgio Matulaičio metų uždarymo konferenciją-paskaitą su diskusijomis. Kviečiame visus dalyvauti konferencijoje, o po jos pabendrauti prie vaišių stalo.

■ **Seminaras „Studijos Amerikos universitetuose – pasirošimas, priėmimas ir finansinės pagalbos galimybės“.** Seminaras vyks lapkričio 18 d. 7 val. v. PLC didžiosios salės vakarinėje dalyje. Seminaro pranešėjas advokatas Rimas Domanskis ir kiti. Renginys vyks nemokamai. Kviečiame visus tėvelius, kurių vaikai mokosi 8–12 klasėse ir ruošiasi tęsti studijas universitetuose. Renginį organizuoja PLC.

■ **Vytauto Šapranausko spektaklis** „Juodai kietas. Juodai geras“ PLC Fondo salėje (14911 E. 127th St., Lemont, IL 60439) vyks lapkričio 24 d., šeštadienį, 7 val. v. Daugiau informacijos tel. 630-464-5000.

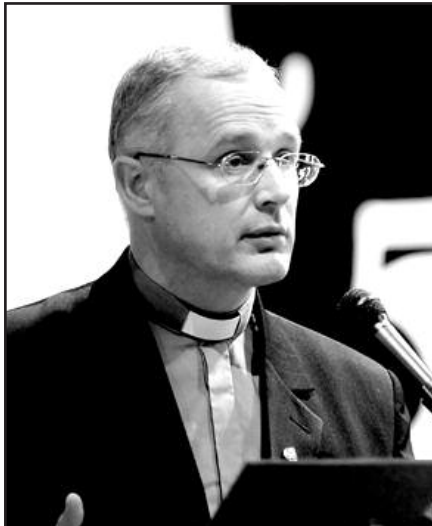
■ **Lapkričio 24 d. 6 val. v. Balzeco lietuvių kultūros muziejuje** (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629) vyks moterų klubo „Alatėja“ 7-oji gimtadienio šventė-labdaros vakaras „Venecijos naktis“. Bilieto kaina – 45 dol. Bilietus įsigyti kviečiame skambinant tel. 708-205-8742 (Audronė) arba tel. 708-262-1212 (Loreta) iki lapkričio 20 d. Vietų skaičius ribotas.

■ **Gruodžio 1 d., šeštadienį, 7 val. v.** Jaunimo centre (5620 Claremont Ave., Chicago, IL 60636) įvyks pokylis Lietuvių Operai (LO) paremti. Programoje – LO solistų, choro, choreografinės grupės, kviestinių dainininkų ir šokėjų pasirodymai, vakarienė, loterija ir šokiai. Vietas prašoma užsisakyti tel. 630-833-1893. Bilietus galima įsigyti krautuvėlėje „Lietuvėlė“ (2601 75th St., Darien, IL) ir „Lithuanian Plaza Bakery & Deli“ (9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL). Kaina – 50 dol. Norintiems pamatyti tik koncertą bilietas balkone kainuos 25 dol.

■ **Tradicinė Pasaulio lietuvių centro Kalėdinė mugė** vyks gruodžio 1–2 dienomis, nuo 9 val. r. iki 3 val. p. p. Maloniai kviečiame apsilankyti, įsigyti rankų darbo suvenyrų, knygų, lietuviško maisto, kitų gėrybių. Stalus prekybai galite užsisakyti PLC raštinėje arba tel. 630-257-8787.

■ **Gruodžio 9 d. po 10:30 val. r. šv. Mišių** Tėvų jėzuitų koplyčioje Jaunimo centro Moterų klubas kviečia visus atvykti į centro kavinę paskanauti mielinį blyną su obuoliene. Visus pasigardžiavusius kviečiame neišsiskirstyti ir dalyvauti Lietuvių rašytojų draugijos ruošiamame poeto Maironio paminėjime. Popietėje dalyvaus poetė Eglė Juodvalkė, kuri pasidalins savo įspūdžiais iš kelionės po Lietuvą ir paskaitys keletą savo kūrybos eilių.

Draugo fondo narių metinis suvažiavimas įvyks lapkričio 10 d., šeštadienį, 9 val. r. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636). Kviečiami dalyvauti visi Draugo fondo nariai. Suvažiavimo metu bus renkami 4 DF tarybos nariai, išgirsite Investavimo, Kontrolės komisijų bei kitus pranešimus.

Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincijolas t. Gintaras Vitkus, SJ. J. Kuprio nuotr.

**Jaunimo centro
55-oji jubiliejinė šventė
vyks
lapkričio 11 d.
JC didžiojoje salėje**

Šv. Mišios už gyvus ir mirusius centro narius bus aukojamos **1 val. p. p.** Tėvų jėzuitų koplyčioje.

2 val. p. p. salėje vyks šventė. Šventėje dalyvaus Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincijolas G. Vitkus, SJ

Stalus užsisakyti
tel. **708-447-4501** (Milda Šatienė)
arba **708-422-6514** (Irena Dirdienė).

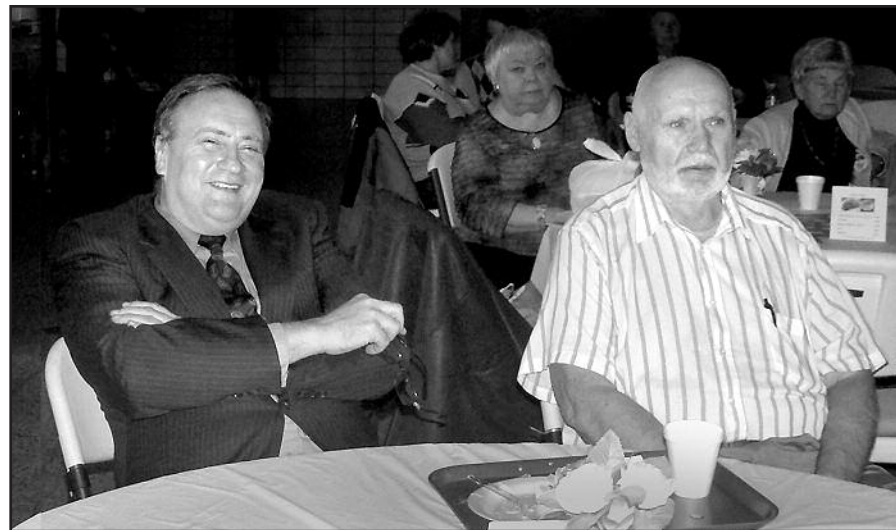
DĖMESIO DĖMESIO

Puiki proga studentui užsidirbti. „Draugo“ raštinėje reikia pagalbos. Darbo valandos ir mokestis pagal susitarimą.

Ieškome asmens, galinčio rasti norinčių reklamotis „Drauge“. Asmeniui 3–4 mėnesius bus mokama alga. Po to – komisiniai pagal susitarimą.

„Draugas“ skelbia prenumeratų vajų.

Naujiems prenumeratoriams – 20 proc. nuolaida.

Brighton Park parapijoje suruoštuose pietuose „Draugui“ paremti sutikome Viktorą Kelmelį (kairėje) bei Liudą Kužmarską. Jie abu daug prisideda, kad ši nedidelė apylinkė gyvuotų.

„Draugas“ skelbia vyriausiojo redaktoriaus paiešką
Darbo pradžia – 2013 m. balandžio 1 d. Alga – pagal sutarimą.

Reikalavimai kandidatui: aukštasis išsilavinimas (pageidautina filologinis arba žurnalistinis), katalikiškos pasaulėžiūros pažinimas ir pojūtis, puikios lietuvių kalbos žinios yra būtinos, geros anglų kalbos žinios (rašymo ir skaitymo), mokėjimas vadovauti darbo grupei, geri organizaciniai ir bendravimo sugebėjimai, puikūs darbo kompiuteriu įgūdžiai, kūrybiškumas, raštingumas bei redagavimo patirtis.

Kandidatas turi turėti teisę dirbti JAV.

Pageidautinos kandidato savybės: savarankiškumas, sąžiningumas, greitas naujos informacijos įsisavinimas, atsakomybė, gebėjimas planuoti ir laikytis plano.

Kandidatas turi būti gerai susipažinęs su lietuvių organizacijomis, jų veikla JAV bei palaikyti ryšius su žurnalistikos pasauliu Lietuvoje.

Savo CV siųsti „Draugo“ tarybos pirmininkui Vytui Stanevičiui el. paštu: **svyto@comcast.net**

SKELBIMAI

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100

Čiurlionio galerija, Inc., Lemont, Lietuvos dailės muziejus, Lietuva ir Lietuvių dailės muziejus, PLC, Lemont, 2013 m. balandžio mėn. rengia Miko J. Šileikio ir Teofilio Petraičio konkursą. Konkurse gali dalyvauti viso pasaulio išeivijos lietuviai dailininkai, ne mažiau kaip trejus metus gyvenantys ir kuriantys užsienyje. Konkurso dalyvis gali pateikti 2 kūrinius, sukurtus po 2007 metų. Kūrinius ir jų nuotraukas būsimam katalogui siųsti iki 2013 m. kovo 15 d. adresu: Lietuvių dailės muziejus, PLC, 14911 127 th St., Lemont, IL 60439. Tel. pasiteirauti: **630-257-2034.**